

REDACTIA
14, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
Intra Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
pe 10 cor.; pe 1/4 de an
pe 10 cor.; pe 1 lună 2 cor.
In de Duminecă pe an
— 4 coroane.
Intra România și
trănkate pe an:
40 franci.

Inscrise nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefranate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminecă

Nr. 20

CALVINII ȘI CĂTOLICII.

Nefericirea țării acesteia sunt calvinii și Ovreii. Mână în mână, ei răspundesc toate stricăciunile. Ei mănă pe Unguri împotriva naționalităților. Au mers cu patima până să-l învârbescă de moarte chiar pe Unguri, cari d'o vreme încoace se ceartă de par'că ar fi ajuns la cuțite.

Astfel mai zilele trecute „Sáros-pataki lapok”, foaie bisericească a calvinilor, a scris un articol împotriva cătolicilor (unguri). I-au răspuns în dată „Alkotmány” și „Magyar Allam”, car' acum li răspunde o altă foaie cătolică, „Köznyelődés” din Alba-Iulia.

Nol dacă am scrie astfel despre Unguri, ne-am găsi de lucru cu procurorul. Ei între ei, Ungurii pot spune înșă cuvintele cele mai tari. Eată ce scrie „Köznyelődés” despre calvinii:

„Că este murdar izvorul de unde vin punctele acestea (adică scrisese foil „Sáros-pataki”), să nu se mire nici un suflet de om. Doar el vine dintre calvinii, car' unde trăiesc oamenii de legea aceasta, acolo dela nașterea lui Ioan Calvin nici un fel de apă n'a fost curată: nici moravurile, nici cinstea, nici răbdarea, nici credința, nici dragostea pentru de aproapele, și mai puțin bunele poruri. Dovadă despre aceasta este punctul XV din „Sáros-pataki Lapok”, comis de Dr. Tüdös István și pe care li reproduce pentru prietenii din Ardeal al lui Băffy și „Résznyi Protestáns Lapok”. A prins glas și Mocsary Lajos, ba din dosul unui purcelăș sună în trîmbiță și mărgăritarul dela Dobăca, curatorul Băffy. Din ceea-ce se vede luminoș, nu numai că oamenii mai bucurosi se întovărășesc cu cel d'o seamă cu ei, ci și înșă ceva: locuitorii bălților murdare ale literaturii calvine, a um, în primăvară, car' vor arunca la suprafață o grămadă de murdării.

„Asta-i cuprinsul vieții lor. Pentru că după știința despre animale a calvinilor nu de aceea se numesc ei protestanții ca să vorbească și adevărul ori să nu lupte împotriva dreptății mărturisite de lumea înțregă. Așa ceva nu intră în firea lor. Cearta și răutatea e sucul vieții lor...”

Car' țeara Ungurească este cărmuită de Ovrei și de calvinii ca cei descriși mai sus. Ei au pus stăpânire pe Dieta țării, ei ne fac legi și — vieșă amară. Szilágyi, Băffy, Kosuth și câte alte căpetenii cari ni-au scris legile bisericești păgâne, căci înșădue ca omul să trăiască fără lege, ca o vită, toți calvinii sunt.

Cine i-a lăsat înșă să ajungă la putere? Ungurii cătolicii. Și de ce? Pentru că întreaga haită de calvinii și jidovi se arătou prigonitori ai naționalităților și se laudau că o să ne facă pe toți Unguri. Dar' după-ce au pus mâna pe putere, asuprese nu numai pe Români, Slovaci și Serbi, dar' și pe cătolicii, pe frații lor. Inșuși Ugron se plânsese că mai ales pentru-că e cătolic a fost prigonit.

Nol de mult spusese că haita calvină e primejdioasă pentru țeară. Atunci întreaga suflare ungurească credea înșă că vorbește din nol ural națională.

Oare tot ural națională li face acum pe Ungurii cătolicii să scrie cu atăta înverșunare împotriva calvinilor și a jidovilor?

Neastămpărați. In numărul de ieri și azi „Trubuna” continuă cu ceartă și ceartă împotriva Sinodului aradan, a Episcopului a vicariului Mangra, asupra amicilor noștri Ciorogariu, Dr. Suciu, Russu și toți căți nu f'c parte din tabăra „neamurilor”.

Cititorii noștri ne vor ierta dacă nu răspundem. Au Români lucruri mai urgente de făcut, decât să se tot oprească asupra cer-telor pătimase din „Tribuna”, car' disci cititorilor ziarului sibian nu li-s'a urit încă cu atăta potop de vorbă, arată cel mult că nu prea cu gust delicat.

Din archidieceșă.

Luni s'a ținut în Sibiu, sub presiden-ția I. P. S. Sale Mitropolitului Meșianu, consistorul plenar al archidieceșei.

In decursul ședinței festive — scrie „Telegraful Român” — au depus jurământul so-lemn membrii noi ai consistorului: Partiniu Cosma și Arseniu Vlaicu; a fost reales referent în senatul epitropesc protopresbiterul Nicolau Ivan; referent școlar profesorul Dr. Daniil P. Barcian, car' senatul epitropesc a reales de casar al fondurilor pe asesorul Pantaleon Lucaș, căpitan în re-tragere. S'au luat măsuri pentru publicarea coneluserilor sinodali și pentru punerea în lucrare a coneluserilor referitor la promovarea vicariului Pușcariu întru archiereu, do-tăția protopopilor arondarea protopopiatelor zidirea catedralei, elaborarea unui regu-lament pentru referatele din consistoriu și s'a aprobat alegerea Eforii școlare din Bra-șov, car' alte coneluse sinodale s'au tran-smis în competența diferitelor senate —

Faptul că dl Dr. Barcianu a fost ales referent școlar va produce în toate părțile o excelentă impresie; afacerile școlare s'au încredințat astfel unui bărbat pricepător în ale școalelor, zelos și conștiincios.

Nol li felicităm cu căldură.

DIN ROMANIA

Capela de la Florica.

Duminecă s'a depus la Florica peatra fundamentală a capelei în cripta căreia vor fi depuse rămășițele pământești ale nemuritorului bărbat de stat Ioan Brătianu.

După ce dl D. Sturdza într'un discurs a arătat meritele mari ale lui Ioan Brătianu, a dat citire următorului act:

„Așezatu-s'a astăzi în 7/20 Maiu anul una mie nouă sute și al trez-eci și patrulea al Domniei Regelui României Carol I piatra fundamentală a bi-sericeii din Florica, ce se clădește de Poporul Român în lauda a Tot Puter-nicului Dumnezeu, care la timp de mare nevoie și de grea cumpenă a pus în capul frunțașilor țării pe Ioan Constantin Brătianu, spre a lucra cu credință și cu dragoste, cu devotament și cu înțelep-ciune la reînvierea neamului și la fun-darea Regatului. In amintirea acestui mare cetățean, ale cărui rămășițe pământești se odihnesc în acest locaș dum-nezeesc, s'a semnat acest act de nemân-gățata lui soție, de fiu, ficele, ginerii și nepoții lui, de prietenii lui bătrâni și tineri, cari cu toții înalță către Cer rugă

mintă, entru ca gândirile și faptele acestui bărbat și a tovarășilor lui de muncă să inspire și să conducă tot-da-una inimile și sufletele Românilor pe calea împlinirii datorilor către patrie și neam”.

In urmă, s'a închis în piatra funda-mentală actul comemorativ, semnat de mai înainte de toate persoanele ce s'au găsit față.

Actul a fost semnat și în alte două exemplare, dintre cari unul va rămânea în păstrarea familiei, car' celalalt se va depune în arhivele Academiei.

Responsul Ligei.

Comitetul central executiv al Ligei, în-trunindu-se Joi la oarele 9, a luat deciziu-nea de a remite d-lui jude-instructor Flo-rescu actele cerute.

In consecința dl Mihail Vlădescu, pre-sedintele comitetului central executiv, a trim-s parchetului următoarea scrisoare înso-țită de aceste acte:

Domnule judecător,

Pentru a ne arăta respectul față de autoritatea publică și pentru a curma scan-dalul ce a fost provocat la sediul unei in-stituțiunii culturale-naționale, fără ca pre-la-bil să fi fost înștiințat comitetul ei exe-cutiv, avem onoare a vă înainta: 1) Trei dosare ale secțiunii Ligei de Iași pe anul 1893—1898 inclusiv; 2) Căndica de man-date, conținând mandate detașate până la fila 174; 3) Sigiliul aceleiași secțiunii. — obiecte cari ne-au fost aduse spre păstrare de cătră secretarul acelei secțiunii, în urma neînțelegerilor avute cu ocaziunea alegerii comitetului din 11 Februarie 1900.

Regretând în numele Ligei culturale, ușurintă cu care sa procedat în această a-facere, care s'ar fi putut tranșa în mod normal print'o simplă corespondență admi-nistrativă între comitetul secțiunii Iași și comitetul central executiv; — vă rugăm să primiți expresiunea deosebitei noastre con-siderații.

Președintele comitetului central executiv
M. Vlădescu.

Pe de altă parte comitetul având în vedere că așa pretinsa Ligă de Iași încă de la înființarea ei n'a arătat trebuință de solidaritate și de unitate cu comitetul cen-tral și având în vedere scandalul provocat prin atitudinea sa cu ocaziunea reclamați-unei făcută parchetului de Iași, reclamațiune ce a tras după sine descinderea judecăto-ru-lui de instrucție de Ilfov, la sediul cen-tral al Ligei, profanând astfel prestigiul în-tregel instituțiunii și adobind cu aceasta ori-ce legături ar fi mai putut avea loc pentru viitor cu acesa secțiune; în virtutea art. 64 din statute, comitetul central declară că secțiunea Iași nu mai poate face parte din Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor nici să poarte numele de secțiune a acestei Ligă.

In consecința deciziunea comitetului central se va aduce la cunoștința tuturor prin publicitate considerându-se pretinsa secțiune a Ligei din Iași ca disolvată.

Procesiune religioasă.

Despre procesiunea religioasă ce s'a făcut Duminecă în București „România Jună” scrie:

Nu știm să se fi petrecut de mulți ani ceva mai înălțător, mai frumos ca Duminecă cu ocaziunea procesiunii reli-gioase!

Oare întregi spiritul Capitalei a plutit înfășurat în farmecul Dumnezeesc, în farmecul sfânt al puterii marelui Atot-puternic.

A fost hărăzit ca pe ziua de Duminecă toți drept credincioși să-și plece genunchii, să ridice rugăciuni Preadreptului stăpân în semn de mulțumire Lui, care a binecuvântat pământul, înțelenit de atăția amară de ani, dând rol îmbelșugat, dându-i o viață nouă, dând forța de luptă și celui ce aproape perduse speranța!

Investimentați ca în zi mare, de sărbă-toare, tineri și bătrâni, copile și copii, zeci de mii, au umplut străzile capitalei, din dealul metropoliei și până aproape de sfârșitul soselei Kiselefi.

A trebuit ca în inimile acestei mulțimi să recunoască ideea de mare putere Dum-nezească, ca să părăsească vetrele, să fie alături de înalții prelați, ca să se închine sfintelor icoane ale Preacuratei Maicei Dom-nului!

La metropolie. In prezența dlui ministru al instrucțiunii publice, I. P. S. Sa metropolitul primat, asistat de înalții cler al sfintei metropolii, a început serviciul divin, la oarele 8 dimineața.

In sf. locaș cât și afară, mulțime de credincioși ascultau cu oviație rugăciunile de mulțumire îndreptate Domnului.

Pornirea procesiunii. După săvârșirea divinului serviciu al sfintei liturghii, poraște cortegiul având în frunte pe I. P. S. Sa metropolitul primat, urmat de înalții cler și de elevii liceului sf. Sava, liceului Lazar, liceului Lazăr, liceului Clinciu și Popa, institutul Schewitz, școala de comerciu, gimnasiul Șincai, liceul Mihail Bravul, Can-temir, școala normală de institutori, toți cu drapele, corurile statului, vin apoi Prea-sfinții părinți ai bisericilor Olari, Isvoru, sf. Troiță, A. Elefterie, Dobroteasa, sf. Panteimon, Mavrogheni, sf. Vineri și sf. Mina și de la celelalte biserici purtând sf. icoane în aur și argint și împodobite cu flori, ale Preasfintei Fecioare!

Restul cortegiului e imens, el este urmat de școala militară din Dealul-Spirei, școala specială de artilerie și geniu, studenții medico-militari, elevii școalelor secundare, elevii școalelor profesionale etc.

De abia se începe scoborirea dealului metropoliei și mulțimea începe să rupă lanțul gendarmilor și să pătrundă în cortegiul.

Când cortegiul s'a pus în mișcare clopotele de la toate bisericile au început să fie trase, sunetul lor umplea sufletele drept credincioșilor, lovia inimile lor cu nectarul bine-făcător, speranța!

Pe străzile capitalei. Din sfânta metro-polie cortegiul înaintează încet spre Șosea.

Ei ajunge în strada Rahovei; la colț înaintează cu greutate, ajunge la strada Carol, apoi în Calea-Victoriei.

La oarele 10 și jumătate, pornind de la oarele 9, cortegiul de abia a putut percurge drumul până la Palatul Regal. Pe tot cursul elevii și elevii școalelor au bătut pe I. P. S. Sa metropolitul primat cu flori cât și pe trecători. Mulțimea prinde florile mulțumită și la rândul ei, asvirleau florile celor de pe trotuare.

In fața palatului. Sub ploaia florilor cortegiul ajunge cu mare greutate în fața palatului Regal.

Aici în palatul regal, la o fereastră, M. S. Regina, suverană și poetă, A. Sa Regală Principesa Maria; la a doua fereastră M. S. Regele și Principele moștenitor, priveau cu multă dragoste imposanta procesiune.

Fu de ajuns să fie văzuți ca mulțimea să-și salute cu entuziasmul și plin de sinceritate: Trădească suveranul, Ura!

La șoseana Kiseleff. După manifestările făcute de mulțime MM. LL. R. gale, cortegiul a pornit spre Șosea.

Gendarmi călări, din distanță... distanță, încep să facă ordine, cortegiul se apropie de intrarea în Șoseana Kiseleff.

În această parte, deși mulțimea este strânsă și mai mult, cortegiul pătrunde mai ușor, locul fiind mai larg.

Pioșii credincioși ajung în cele din urmă la pavilionul rondului I., care este decorat în verdeață și ramuri de tei, unde s'a oficiat al doilea serviciu divin.

MM. LL. RR. iau parte la serviciul divin. După scena întâmplată la palat, MM. LL. Regele și Principele Ferdinand, împreună cu micul principe Carol, părăsesc palatul pentru a asista la serviciul divin de la șosea.

MM. LL. RR. sosesc la șosea la oarele 11 și jumătate, încungiuți de dl G. Filipescu, mare mareșal al Curții, de dnii general Vartiade, șeful casei militare, colonel Priboianu, locotenent-colonel Georgescu, colonel Mavrocordat, maior Demetrescu.

Tot în acest timp sosesc și dnii general Manu, ministru de interne, C. Dișescu, ministru de justiție, I. Grădișteanu, ministrul lucrărilor publice, Al. G. Florescu, secretarul general al ministerului de externe, colonel Corlătescu comandantul pieții, Missir, Gian, Berindiu, arhitect-șef al ministerului de interne, Radu Văcărescu, Catargi, Lahovari, șef de cabinet al ministerului de interne etc.

Elevii liceului sf. Sava salută pe Suveran și pe principele Ferdinand cu strigăte de ura. Urmează apoi salutările celorlalți elevi ai liceelor în ordinea în care i-am anunțat.

M. S. Regele simbește mulțamind salutărilor liceanilor.

Sosind I. P. S. Sa metropolitul-primat și înaltul cler, M. S. Regele se îndreaptă spre pavilionul destinat serviciului divin.

Micul Principe Carol sârută mâna I. P. S. S. Metropolitului Primat.

Oficierea serviciului divin la șosea. A doua rugă înălțată Atotputernicului Creator se săvârșește în pavilionul rondului I.

M. S. Regele ascultă sfânta rugăciune în genuchii.

După terminarea rugăciunilor, fiecare începe să se împrăștie spre casele lor, ora fiind înaintată, 12 și jumătate d. a.

M. S. Regele ia loc în trăsura regală, apoi A. S. R. Principele Ferdinand, micul Principe Carol, I. P. S. Metropolitul Primat, d-nii ministri, și alți demnitari ai Statului.

Astfel s'a isprăvit marea și înălțătoarea procesiune de ieri.

Glasul preoțimeii bihorene.

Ieri s'a ținut în Oradea-mare o frumoasă întrunire a preoțimeii. S'a trimis cu acest prilej următoarea adresă P. S. Sale episcopului Goldiș:

Preasfințite d-le episcop!

Preagrațioase Părinte!

Din incidentul atacurilor nedemne, venite din partea unor bărbați puși pe teren greșit, venim noi preoțimea și împreună cu noi poporul — biserica vite — din protopopiatele Oradea-mare și Peștea a ne exprima indignarea noastră fitească.

Vesând, cum unii oameni, cari în locul prim ar fi chieați a apăra din

rul nostru scump — conicească — din considerări peroc le, răpiți de patimile omești, pr... că și mijloace perverse arborele nostru de viață im noi a desaproba faptele lor, și de larăm cu durere — că cel deputați din comitatul Bihor esentă opiniunea și voința ai drept măritor din Bihor, nu pot fi luați ca expresiunea

Ne închinăm cu deplină încredere înaintea Preasfințiet Voastre și votului majorității sinodului eparchial, vedem în faptele săvârșite dorința de a se ridica biserica noastră, ear' în fața acestora cu supunere Vă rugăm, Preasfințite domnule episcop, să binevoiți a-l introduce în scaunul vicarial cât mai iute pe alesul vicar P. C. Sa domnul Vasile Mangra.

Dorindu-Ve din inimă, Preasfințite domnule episcop, Preagrațioase părinte, — ani mulți fericiți, suntem pe lângă sărutarea mânilor.

Oradea-mare, din conferința ținută la 11/24 Maiu. 1900.

Ai Preasfințiet Voastre! Preagrațiosului părinte

supuși fi:

Teodor Papp, paroch în Lugașul-inferior, președinte; Teodor Simoc, preot gr.-or în Șumugiu; Teodor Tărău, preot gr.-ort. în Sacadat; Mochiu Vancea, paroch în Parhiva; George Blaga, paroch în O.-Homorog; Vasile Chirilă, paroch în Tilecusiu; Vasile Pirtea, preot-capelan în M.-Peterd; Anton Bica, preot gr.-or. rom. în F.-Oșorheiu; Teodor Lazar, asesor și fisc consistorial; Petru Cipou, inv. în Luncoșoara; George Paul, inv. în Șumugiu; Flore Gonescu; Andreiu Horvath, paroch în V.-Velenț; Filip Teaha, paroch în Ineu; George Sărb, paroch în Less; Stefan Fătu, paroch în Apateul-rom.; Aureliu Besan, paroch în Darnișoara; George Popuș, paroch gr.-or. rom. în Darvaș; Michail Hașias, paroch în Sănmiclăușul-rom.; Ioan Fofiu, paroch în C.-Tărian, Petru Dagău, învățător gr.-or în M.-Peterd; Romul Pop, învățător în Leșiu; Teodor Domocoș, inv. în Veherd, George Lupuș, inv. în Darvașiu; Vasile Teuca, inv. în F.-Tout; Gavriil Mureșan, inv. în Darnișoara; Dr. Aurel Lazar avocat, Iosif Tărău jurist.

Din unele cauze nu s'au prezentat în persoană, dar în scris aderează la aceste, următorii:

Zacharie Papp, paroch în Diosig; Iosif Moldovan, paroch în Ortiteag; Georgiu Gabriel, inv. în Sacadat; Teodor Ciuta, inv. în Copăcel, Ioan Costa, paroch în Ianoșda; Nicolae Boiș, paroch în Gepiu; Ioan Teoran paroch în Mădăras; Ioan Boțoc, inv. în Chigic; Georgiu Popovici, inv. în Borșa; Nicolae Costa, teolog abs. inv. în Homorog;

S'a primit de asemeni următoarea telegramă:

Aleșd, 24 Maiu. Exprimați și în numele nostru aderență iubitorului episcop și nouului vicar. Desaprobăm protestul deputaților bihoreni.

Moldovan—Ortiteag, Petru Pop—Astileu, George Cosma—Brusturi, preoți.

Tot cu acest prilej i-s'a trimis P. C. Sale d-lui vicar V. Mangra următoarea adresă:

Preacuvioase Părinte!

Bucurie și însuflețire, crepusculul unei aurore ce numai progres va aduce asupra bisericii noastre, vedem cu toții în alegerea P. C. Voastre de vicar și președinte al consistoriului nostru Orădan.

Perhoreșcăm și nu putem îndestul a desaproba pașii făcuți de unii deputați sinodali Bihoreni, cari în patima lor omenescă, numai din motive pur personale, pe căi greșite — de sigur — inconștient dau în constituția bisericii noastre, ei, cari în locul prim sunt responsabili înaintea lui Dumnezeu și a poporului drept-credincios pentru susținerea vazei și nimbului bisericii noastre.

Not — clerul și cu el împreună poporul păstorit din tractele Oradea mare și Peștea și din jurul Orăzii, cari deja am avut ocaziune a ne arăta alipirea noastră către P. C. Voastre alegându-vă cu cinste de reprezentantul nostru în suprema corporațiune bisericească, venim din nou a Vă vota cea mai mare încredere și dragoste, așteptându-vă cu dor în mijlocul nostru și de a Vă vedea cât mai iute în scaunul, unde v'a pus încrederea iubitorului nostru arhieru cu voința sinodului eparchial, declarând totodată în mod solemn, că cei unsprezece deputați din Bihor nu sunt expresiunea voinței noastre, și astfel ei nu se pot considera ca opiniunea publică din Bihor.

Exprimându-ne încă odată încrederea și dorul de a Vă vedea cât mai iute în mijlocul nostru, suntem în:

Oradea-mare din conferința ținută la 11/24 Maiu 1900.

Ai Preacuvioșiet Voastre umiliți fi:

Teodor Papp, paroch în Lugașul inf. președinte; Teodor Simoc, preot gr.-or. Șumugiu; Teodor Tărău, preot gr.-ort. Sacadat; Stefan Fătu, paroch în Apateul rom.; George Blaga, paroch în O. Homorog; Michail Hașias, paroch în Sănmiclăușul-rom.; Vasiliu Chirilă, paroch în Tilecusiu; Teodor Lazar, asesor și fisc consistorial; Teodor Domocoș, inv. în Veherd; George Lupuș, inv. în Darvașiu; Andreiu Horvath, paroch în V. Velența. notar., Filip Teaha, paroch în Ineu; George Sărb, paroch în Less; Aureliu Besan, paroch gr.-or. în Darnișoara; George Popuș, paroch gr. or. în Darvaș; Mochiu Vancea, paroch în Parhida; Ioan Fofiu, paroch în C. Tărian; Georgiu Pirtea, preot capelan în M. Peterd; Antoniu Bica, preot gr. or. rom. G. Oșorh.; Romul Popa, inv. în Less; Petru Dagău, inv. gr. or. M. Peterd; Petru Cipou, inv. în Luncoșoara; George Paul, inv. în Șumugiu; George Gancău, Vasiliu Teuca, inv. în F. Tout; Gavriil Mureșan, inv. în Darnișoara; Dr. Aurel Lazar, avocat; Iosif Tărău, jurist.

Din unele cauze nu s'au prezentat în persoană dar în scris aderează la acestea următorii:

Zacharie Papp, paroch în Diosig; Iosif Moldovan, paroch în Ortiteag; Georgiu Gabriel, inv. în Sacadat; Teodor Ciuta, inv. în Copăcel; Ioan Costa, paroch în Ianoșda; Nicolae Boiș, paroch în Gepiu; Ioan Teoran, paroch în Mădăras; Ioan Boțoc, inv. în Chigic; George Popovici, inv. în Borșa; Nicolae Costa, teol. abs. inv. în Homorog.

Pilda lui Cain.

— O crimă infricoșată. —

Martii și Mercurii până după miezul nopții, la tribunalul și înaintea curții cu jurați din Sătmar s'a debătut un proces criminal din cele mai cumplite, de câte omenimea își aduce aminte până în ziua de astăzi: procesul unei crime, care în grozăvenia sa întrece chiar și fapta păcătoasă a lui Cain din biblie față de fratele său Avel.

Este vorba de înflorătorul omor de frate din Sătmar, despre care am dat și noi raport de mai multe ori în ziarul nostru.

În apropiere de orașul Sătmar trăește în belșug o familie reformată ungurească, anume Papp, din care s'au născut trei frați: Papp Béla, Arpád și Elemér, toți trei pătași de drept la o moștenire de sute de mii florenți, după moartea tatălui lor Papp Gyula, care trăește încă.

În urma creșterii sale greșite și în nesațiul după averi, fiul mai mare Béla, dornic de-a se îmbogăți tot mai mult, repede și pe nemuncite, — de multă vreme se frământa cu gândul: cum să pună sfârșit vieții fraților săi mai mici, pentru-ca singur stăpân să rămână și pe-acestor parte de avere părintească? Și gândul și-l'a împlinit:

Unul, Arpád, a trebuit să fugă în lume, peste țări și mări, pentru-ca să scape de moartea sigură; ear' al doilea, Elemér, student încă în gimnasiu, în luna Noemvrie anul trecut a fost hoștește ucis în drum de omul anume pus la cale pentru aceasta din partea fratelui mai mare.

În trei rinduri s'a cercat acest omor din partea fratelui criminal, dar în două rinduri nevinovatul a scăpat. A treia oară însă, ajutat în planul său de un văr și prin un servitor al său, silit la asta, — Cainul ungar a stins pentru totdeauna prin două gloanțe de revolver viața fragedă a fratelui său Elemér, pe însăși moșia părinților.

Asupra acestei fapte îngrozitoare a avut să judece, timp de peste două zile, judecătoria din Sătmar.

Trei tâlhari ucigași au fost deși puși în aceste două zile în fața judecătoriei, pe cari e bine să-i cunoaștem ceva mai deaproape:

Papp Béla, ungar reformat, în vârstă de 28, ani, locotenent de husari în rezervă, proprietar mare, ginere al vicșpanului comitatului Sătmar, și criminalul frate, care a îndemnat prin siluire la omorul fraținelui său;

Papp Zoltán, funcționar de bancă, tot ungar reformat și el, în vârstă de 30 ani, verul lui Béla și mână de ajutor la săvârșirea omorului;

Zsoldics Mihály, cioban la oile celui dintăiu, în vârstă de 40 ani, tată a doi copii și cel pus la cale să săvârșească omorul.

Asupra acestora, Mercuri după miezul nopții, recunoscându-și toți trei fapta îngrozitoare, — judecătoria de la Sătmar a adus următoarea sentință:

Papp Béla și Zsoldics Mihály sunt osândiți la moarte prin ștreang, ear Papp Zoltán la temniță grea pe 8 ani de zile.

Așa sună pedeapsa fetei criminale, care a străbătut înflorător de la o margine până la cealaltă a țării. — Toate gazetele din țeară sunt pline cu știri despre această întâmplare a Cainului din zilele noastre, și toate de-o-potrivă și alătura cu judecătoria — osândesc păcatul greu, ce un frate l'a săvârșit față de fratele său — pentru lăcomia la averi și pentru pofta de îmbogățire și îmbuibare. Și aceasta atunci, când el avea din ce să trăească boerește, avea să cheltuiască din belșug și se plimba în trăsura cu patru cai.

ANDREIU baron de ȘAGUNA.

Discurs rostit la Academia Română în ziua de 13 (26) Martie 1900 în ședință solemnă sub președința Majestății Sale Regelui,

de

Nicolae Popea

Episcopul Caransebeșului.

(Continuare și fine).

Majestatea Voastră,
Alteță Regală,
Onorați colegi!

Mitropolitul Șaguna sta în mare stimă și venerație în toate părțile, la Români, ca și la străini. El era un patriot dintre cei mai buni; pentru aceea îl vedem adeseori în cuvântările sale provocându-se la patriotism, la simțăminte patriotice. El era un om credincios și leal, un apărător zelos al tronului și dinastiei. Pentru aceea se și bucura dinșul de grația Monarhului nostru în mare măsură. Meritele lui cele mari le recunoștea Monarhul în repetite rânduri, decorându-l la anul 1850 cu ordinul Leopoldin, comandor; la anul 1852 conferindu-l Baronatul și numindu-l Consilier intim al Majestății Sale; la anul 1864 decorându-l cu ordinul Coroanei de fier clasa I, și la anul 1867 cu ordinul Leopoldin, crucea cea mare; apoi la anul 1848 numindu-l de regalist la Dieta din Cluj și Pesta; în 1860 numindu-l de membru la Senatul imperial înmulțit; după aceea de membru pe viață la senatul imperial Casa de sus, de membru al Casei magnaților la Dieta din Pesta; și peste tot distingându-l la deosebite ocazii. Diploma imperială, prin care se decoră el cu crucea de comandor al ordinului Leopoldin, are mare însemnătate pentru națiunea română, fiindcă în aceea noi Români îniași-dată suntem numiți „națiunea română”, prin următoarele cuvinte:

„Am hotărât ca Tă, iubitului și credinciosului Nostru Episcop diocesan al bisericii răsaritene în Ardeal, Andreiu Șaguna, să-și dăm crucea de comandor al ordinului ces. austr. Leopoldin al nostru întru prea grațioasă recunoștință a neclintitelor tale credințe și alipiri sub cele mai grele împrejurări către Noi și casa Noastră și zeloazelor tale conlucrări în interesul cel adevărat al statului și al națiunii române în Ardeal de obște, apoi mai de aproape din privință că tu, în adunarea națională din Blaj, cu rară circumspecțiune și dexteritate te-ai silit a înalță întru credința statornică către regimul legitim pe Români, la cari, prin virtuțile și multele tale merite, și ai știut că știga cea mai intimă venerație, și cu deosebire ai făcut că națiunea aceasta, pe lângă toate năpăstuirile ce a avut a suferi în epoca revoluționară, cu abnegare și sacrificii și-a păstrat neclătit înăscuta sa alipire către noi și întreaga patrie ș. c. l.”

În scurt, Monarhul, îndemnat, cum se vede, de calitățile excelente și de meritele strălucite ale lui Șaguna pentru Tron, patrie, națiune, biserică, școală ș. a., devenise cel mai mare bine-voitor al lui, în cât grațier imperial avu de a mulțumi rezultatul cel bun al celor mai multe și mai mărețe lucrări ce le săvârși el pentru națiune și biserică.

Se poate zice că nici un Român înainte și după el până azi, încât cunoaștem trecutul, nu se bucură de atâta grație împărătească și nu ajunge la demnități așa înalte de stat ca Șaguna. Și el a primit aceste distincțiuni onorifice, cum adese ori

zicea, pentru vaza și decorul bisericii și națiunii române, mai înainte de tot ignoratei. În urma acestui ordin i-s'a conferit baronatul.

Eară biserica și națiunea, poporul peste tot îl iubia și venera cu pietate rară. Numeroase sunt manifestațiunile de recunoștință și mulțămire din partea acelor cătră conducătorii destinelor lor, cătră făcătorul de bine al lor, în modul cel mai expresiv și entuziastic. Amintesc aici numai generala și entuziastică lui întimpinare la întorcerea-i dela sfârșirea de Episcop din Carlovț în 1843, când însuși Bărnuțiu îi ținușe cuvântarea solemnă de primire; întimpinarea lui la întorcerea-i din Viena și Olăuț în 1849, în România, la Brașov și până la Sibiu; deputațiunile, ovațiunile și adresele cele numeroase la numirea lui de Mitropolit în 1864 și la jubileul lui de 25 ani al activității sale în eparchia Ardealului, inițiat și celebrat cu mare solemnitate din partea arhiepiscopilor săi la 1871, și la câte alte manifestațiuni ocazionale în Sibiu și pe a urea în diferite locuri și timpuri.

Dară și după încetarea-i din viață încă se aduseră mai multe concluse din partea Sinodului arhiepiscopial spre lauda, preamărirea și eterna memorie a Mitropolitului Șaguna, dându-i-se atributul de „Marele Andreiu”, numindu-se Seminarul arhiepiscopial „Andreian”, ear' fundațiunea cea mare a lui „Șaguniana”, după numele lui, și decizându-se ridicarea unui monument în memoria lui ș. a.

Din adresele cele multe cătră dînsul, nu pot omite neatinșă în special pe cea scrisă lui din Țeara-Oltului dela Făgăraș, patria lui Negu Vodă, scrisă de peste o sută de nobili Români, între cari și șeșe Mailași. Aceste adrese adrese conflictuale în respect național, între Șaguna și Mailaș și Jakab, reprezentanți maghiari în Senatul imperial înmulțit din 1860, unde Mailaș apelase la votul universal, eară Șaguna la votul popoarelor nemaghiare din Ungaria. O altă adresă încă merită atențiune, a Slavilor din Ungaria, cu un exemplar din foaia slavonă școlară și literară „Ciril și Metod” din Buda, în a cărei frunte se află un elogiu în limba latină și slavonă, dedicat Episcopilor Strossmayer și Șaguna, ca apărătorilor naționalităților în Senatul imperial. Până și dela micuțul popor din Walachisch Meeres în Moravia încă i se trimise o adresă, împreună cu mai multe tablouri despre portul lor.

Dară și înaintea străinilor Șaguna avu mare vază și autoritate. Aceștia stima și venerațiunea lor cătră dînsul și-o manifesta de repetite ori, atât deadreptul cât și mijlocit prin presă, fol literare și opuri științifice vari, vorbind și scriind despre el ca despre o celebritate europeană. Numele lui era amintit și preamărit în toate părțile, dela un capăt al Europei până la celalalt.

În locul tuturor acelor scrieri și preamăriți numeroase, încheiu cu o epistolă privată cătră Șaguna, a eruditului bărbat de stat, fost ministru în România, Constantin Hurmuzaki, extragând următoarele:

„Aducându-mi cel mai grațios testimoniu despre părinteasca bine-voință și in-

dulgență a cu drept măritului cap al națiunii noastre către mine și acei, pe cari cu mândria îi numesc ai mei părinți și frați, scrișoarea înalt Prea Sfinției Voastre mi-a înșufiat cea mai vie și mai profundă recunoștință. Și dacă simțăminte neexprimabile și nemărginite sunt capabile de creșcământul sau de gradațiune, atunci scrișoarea înalt Prea Sfinției Voastre, aceea plină de cele mai nobile și mai generoase cugetări și simțăminte, a putut numai mări și întări și acera admirațiune, de care este și totdeauna va fi pătrunsă nu numai tot Românul ei și tot străinul bine cugetător,—admirare pe cât generală, pe atât și dreaptă, fiind fundată pe cunoștința rarelor și strălucitelor virtuți ce înalt Prea Sfinția Voastră și desvilit în mijlocul celor mai nefericite înșugurări ale vieții naționale. Cine n'a admirat tăria sufletului și neasemănilul curaj, cu care înalt Prea Sfinția Voastră nu oseniiți a apăra sânta cauză a națiunii noastre? Cine nu cunoaște părinteasca solicițitudine și blândeță, cu cari nu încetăți a consola pe aceea nobilă gîntă în a ei ne meritare nefericiri, a-i înălța sufletul amărît și amorțit de atâtea suferințe și, chiar în mijlocul nedreptăților celor mai asupritoare și mai umilitoare, a i înșufia speranță și răbdare, precum și încredere în guberniul legitim, și încă a o continua în calea legalității și a credinței către tronul imperial?—cari, din care Românul nici atunci nu s'a abătut, când se văza sacrificat și părsnit în voia întemplierilor....

„Cine n'a admirat înfocatul zel, cu care împliniți mărețea voastră chemare de a lucra pentru emanciparea, egala îndreptățire, propășirea și fericirea românii, a combate pe neadormiți ei inimizii cu armele neînvingibile ale adevărului și ale legalității? Cine n'a salutat în convocarea Sinodului una din cele mai mărețe și mai nemerite fapte de patriotism și de înțelepciune politică? Aceste și multe alte merite ale înalt Prea Sfinției Voastre, prin cari și știut a înșugurarea și îmblânzi cruda soartă a Românilor, a alina cumplitele lor pătimiri, a șterge amarile lor lacrimi, sunt cele mai puternice garanții a reeșirii sântei noastre cauze și tot atâtea legiuite și mari titluri de generală admirație și recunoștință, ce vi-se cuvine nu numai de către întreaga românime, ci cu aceeași dreptate și de către înaltul guberniu, precum și de către toți amicii înșugurării unei monarhii libere și puternice ș. c. l.” (1)

Estă, Domnilor Colegi, cine a fost Mitropolitul Șaguna! Faptele lui ni l arată pe el în întreaga sa mărire și splendoare. Ele ni l arată pe dînsul ca pe un grădinar bun și înțelept, care, spărgînd țelina cu istețime, din pământul cel înțelenit, lucrându-l și cultivându-l în sudoarea feții sale în timp de 27 de ani, formă o grădiniță mare și frumoasă și, umplându-o cu tot felul de flori și pomi roditori, o lăsa la moarte Bisericii și națiunii de moștenire; ca pe un părinte duios, care prin înțelepciunea și zelul său neobosit, isbuti a aduna toate părțile desmembrate din risipirile lor la cor-

pul natural, la mama lor comună, precum își adună găina puii sub aripele sale; ca pe un eliberator, restaurator și regenerador al poporului său, făcându-se astfel, prin geniul său, punct de legătură între un trecut dureros și un viitor ce ne promitea cele mai bune speranțe. Faptele lui ni l presintă mai încolo ca pe un geniu al națiunii sale, în care, ca într'un centru, se întruniau toate pornirile și acțiunile poporului român; ca pe un cărmăciun expert și probat, care, ajuns în fruntea națiunii, conduse naia națională în timpul cei mai furtanoși, prin valurile și stâncile cele mai periculoase, fără de a fi pățit când va vre-un naufragiu; ca pe un demn reprezentant sau „cap al națiunii române”, cum îl numește Constantin Hurmuzaki, care, în puterea iernei, pe un ger cumplit și prin locuri îndepărtate și periculoase, se duse la împăratul ca să ceară dreptate pentru poporul român. Da, națiunea se afla într'un imens chaos la venirea lui Șaguna; el cel dintăiu dădu direcțiune cauzei naționale, co până la dînsul orbeca în întunec; el cel dintăiu sparse gheața în toate, dădu vază și respect poporului român și-l aduse la o valoare, ce n'o mai avuse de secol înainte.

Aceleași fapte în fine ne arată pe Șaguna ca pe cel ce ne dădu școale, ne formă în străinătate profesori și învățători, ne creă institute și fundațiuni; ca pe cel ce, cu făclia în mână, împrăștiind întunerecul și deșteptând pe Români din somnul cel de moarte, îi scoase din întunec la lumină, din moarte la viață. Șaguna, voină a-și fericii poporul, ca un far luminos îi arătă calea, ce duce la adevărata fericire. Tot el ne înăvuși literatura cu numeroase opere, împrăstierându-ne cu canoanele și cu literatura bisericăscă.

Resumând, eu zic, că Mitropolitul Șaguna a fost un bărbat aproape extraordinar, trimis de Providență pentru fericirea poporului său; că el a fost un Moise, pentru că și el, ca și acela, a eliberat poporul său, conducându-l în pământul autonomiei și independenței; și el, ca și acela, dădu poporului său tablele legii: Statutul organic; și el, în fine, lovi în peatră și dădu apă cerească poporului său: știință, lumină, cultură!

Despre un astfel de bărbat cu drept cuvânt se poate zice: că el pururea va străluci ca un luceafăr pe orizontul Bisericii și națiunii române!

De ale învățătorilor.

Onor. dle Redactor! Ca cetitor și aderent vechiu al preț. D.-Voastră „Trib. Pop.” în care se propagă cu atâta tărie și sfințenie adevărul și se sbicie cu dibăcie patimile, Vă rog să-mi permiteți publicarea celor mai jos înșirate:

„Trib. Pop.” s'a bucurat și se bucură — credem — de mare trecere la tot ce e român adevărat; la acest avantaj sunt sigur că în proporție cuvenită va fi contribuit și corpul didactic, pentru care sprigin D.-Voastră ne-ați fost și sunteți în zilele cele mai furtunoase și ispite critice

cel mai energic și aprig apărător organ de publicitate.

Ca relațiunile dominante între corp. înv. și T. P. să nu degenereze, ba din contră, așezându-se pe baze cât se poate mai reale, să devină tot mai solide, sunt liber a Vă atrage preț. atențiune asupra notiței din Nr. 18 a. c. De la sate „notar vredeuic“ de Alfa. In această notiță se zice între altele: Intrând în școală -- dl notar -- convingându-se despre sfința învățătorului, îl aduce laudele meritate, ori din contră dojana cuvințioasă. Ingrijește de încasarea regulată a salariilor înv. și dar pretinde în schimb ca înv. să fie cât de conștiențioși în împlinirea chiemării lor ș. a.

Eu ca învățător -- ce cred și despre ori care coleg -- nu numai că aprob procederea laudabilă și deamă de urmat a dlui notar, dar' mă și închin zelului ce desvoaltă în via dlui și dragostei manifestate de dl notar față de progresul cultural al neamului nostru atât de prigonit și încă sub impregiurări atât de critice și vitrege. Admit și consimt cu aceea, că dl notar să aibă intrare în școală și să laude faptele demne; aprob în cazuri excepționale și dojana față de vr'un învățător indolent pe care dl notar ca prietin doară, dar' nu ca autoritate dorindu-i binele, voiește să-l îndrepte.

Desaprob însă cu indignațiune cutesanța dlui Alfa de a păși în publicitate la adresa corpului învățătoresc din acel cerc, cu atari lapalii din care foarte ușor deduce și cu deosebire laical, că dl notar -- de e drept că purcede așa, întrevine ca autoritate, în urma cărei presupunerii tot notărășelul s'ar simți autorizat la atari măsurii pretinse avantajicase și promovătoare cultului nostru popular, în faptă însă, în cele mai multe cazuri de cuprins draconic și tendențios, dictate de curentul dușmănos învățământului nostru pop. și așa destul de argisit.

Eu nu presupun ca un bărbat inteligent și bun notar român ca cel din chestie, devotat celui mai scump tezaur al unei națiuni, să pretindă recompensa faptelor sale așa de nobile pe conta reputațiunii corp înv. român, cărui îi sunt concretizate destinele neamului întreg.

În speranță că dl A., deși nu știu cât de deobligat ar fi d-lui notar, închipuindu-și ce ar zice corp nat. ori preoțescu la care aparține, sau dacă un învățător sau alt individ neautorizat și încă de alta tagmă ar destinge în oficiu! sau pe un coleg în modul practisat de dl A. simțindu-se însuși ofensat ar cere resp. recunoașterea și regretarea eroarei comisă în mod așa trist la adresa a tot ce e dascăl. Eu cred că e timpul suprem ca voind să ne debrăcăm de vestimentul cel vechiu al indiferentismului, să ne emancipăm, să facem front contra ori cărei porniri tendențioase, să nu mai fim servili cum eram. Acestea să ne fie devisele d-lor colegi!

S. Botescu.
inv. rom.

Reflecțiuni referitori la teatru în Vinerea patimilor!

În rubrica: „La teatru în Vinerea patimilor“ au apărut în Nr. 69 al preț. ziar „Tribuna Poporului“ o notiță în care Alecsiu Nofir 'mi atacă și netusemnate-mi persoană fără ca densusul să fi fost acolo, sau să descrie pe larg teatru; deci spre clarificarea opiniunii publice intenționat falsificată, fie 'mi permis cât se poate de scurt a răspunde următoarele:

Vestitul cor -- vocal -- național rusesc de sub conducerea renumitei artistă și dirigentă Nadina Slaviansky Klebuicov acum a 2 oară cu prezența și venirea a

onorat ținuturile noastre și așa sosind directe din Viena la Oravița și că au ajuns aici și dat concert chiar în Vinerea patimilor foarte bine au știut. A venit în Vinerea patimilor, pentru-că desigur au știut că trăim în era.... patimilor, acum în secolul XX. în central Europei.

Dacă au venit, deși n-au stîrbit ori făcut rușine nici neamului nici bisericii lor și a noastre -- nu au dat bal--joc -- demoralizatori ori teatru contra bunei cuvințe, ci un concert compus numai din cântări; apoi știind din rëndul trecut cum-că acest cor nu-se deține mult prin orașe ci numai o seară și cântă nu numai cântări ruse-naționale ci și cântări străns bisericesti religioase anume:

a.) Tatăl nostru b.) cred întru-nul Dumnezeu c.) Doamne binecuvintază-ne d.) apărătoare Doamne etc.: ba încă și cântări românești. Fără ca să-mi cer concesiune de la cineva am mers împreună cu familia mea unde nu am fost singur ci am văzut și alte honorațiuni.

Ce privește al 2 lea punct, căci mai multe puncte nu are pentru că s'au sfârșit munițiunea, căci despre neregularități, disordină, necurățenie, cetirea foilor Arpadine, despre scotelile Mănăstirești și că molile rod cărțile etc: nu -- mai vociferază trifolium-Pău-Frântu și Mofi pentru că nu poate-ne moje, ci acest punct din urmă l'au imprumutat de la sine ritual miel din Ierusalim cumcă am șezut pe scaun înaintea mormântului.

Că am șezut câte-va minute nu tîgăduesc, dar' întreb cine a cântat și slujit mai mult? Mie mi-se impută aceasta, dar preoților din satele vecine că șed pe scaun în altari toată pogrebania, și rumai la tîmăiat ies afară, că jumătate slujba o lasă afară, și comit alte multe fără de legi, acestora fiind din tabera lor nimic nu se impută, -- pe când mie mi-se ia sub censură și cea mai mică greșală ori amintă.

Că am șezut nu e mirare, căci slujba e mulțioasă și să nu ne lăudăm ca farisei: „că genunchii ne-au slăbit de post.“

Moise Ghencă prin schuster 'mi impută publice prin jurnal că am șezut pe scaun Sămbăta dimineața la utrenie, dară acum să-l întreb eu că tot în aceea și la liturghie unde au fost densusul? căci pe scaun în mănăstire nu au șezut, liturghia fără el am făcut-o, ba încă eu ca preot am eșit din altari și i am supliniit oficiu meu pentru care e gras salarisat, cetind 2 oară parimeile.

Întrebă poporul pe Archiereu pe esperți pricepători de cauză nu pe Schusteri, că oare nu în Sămbăta paștilor de preste tot anul e slujba mai multă?

Mie 'm obiecționați paui, dar voi nu vedeți berna în ochiul vostru! cum ve prindeți singuri în cursa carea altora o întindeți!

Dar de nenumărate ori când la 12 oară noaptea am intrat și început și abea la 4 oare după amiază am sinit și eșit din mănăstire slujind spre îndestularea tuturor popoarelor aici peregrinătoare și făcând utrenie, liturghie, molitve, maslu, paraclise și alte funcțiuni preoțesti fără a șede, pauză ori întrerupe vre-un minut ci am cântat singur din pept 16 oare încontin ca un atlet până când am tușit și sînge, despre aceasta nu afirmă Schusterul et consortes nimic?

Dar vezi Doamne! auz lume! Popa Bufanu de la mănăstire și Slaviansky din Rusia nu pune nici un pond pe Vinerea patimilor, nu sunt așa mari ortodoxi ca Schusteru și ortaci cari-l stau la spate.

Preoți români sunt părinți ai națiunii!! Deci părinte fiind națiunii mele, eacă ce zice poporul: Popa Bufanu de la mănăstire sau făcut și împlinit slujba începând cel Polonoșnița (rugăciunea de mezu nopți) au sinit și încheiat cu Pavicernița (rugăciunea de inserare după vecernie) fără a lăsa un

cuvânt după cum prescrie tipicul Bisericii ortodoxe de răsărit, și așa împreună cu soția și familia sa în 7 ani odată au eșit din sihastrie.

Și pentru-că popa Bufanu de la mănăstire după cântările ostășești ruse-căză-cești sau, după cum ziceți voi, muscălești, a strigat: „Să trăiască“ cine? Țarul Nicolae al II lea, odrasla lui Alexandru al III. a noului David! amicul tradițional al împăratului nostru Fracisc Iosif I, al acasei de Habsburgeacă pentru aceste cuvinte Europe stă în fațăr -- mare turburare în casa lui Mohamed, -- „jos oficiu postal“, -- jos reverenda; -- „haza-ărulă“. -- Ce privește atențiunea Viner. sinod eparchial, Onor. Domni membri sinodali și toți cari se interesează în cauză, sau cărora le stă binele națiunii române, vaza și prestigiul mănăstirei și a bisericii ortodoxe la inimă, să binevoiască a căuta și ceti rapoartele mele adresate Ilustrității Sale Domnului episcop Nicolae Popea și Venerabilului Consistor din Caransebeș ad Nr. 8 ex 1893 ad Nr. 16 și 19 ex 1894 ad Nr. 19 ex 1899 ad Nr. 4, 5, 9 ex 1900 și alte rapoarte, care încă sunt în curgere și veți vedea ce zice popa dela Mănăstire și veți auzi ceea ce nu ați mai auzit! Ar fi fost mare mirare dacă Sinodul eparchial din anul curent ar fi rămas fără atențiunea publico-jurnalistică contra mea.

Dar subscrisul preot fiind, așa iute nu-mă înfrichez, nu-mi este permis a mă teme de bau... bau... ci decher aici publice pentru totdeauna, că din breazda mea nu voi eși, chiar dacă în 24 de oare voi fi silit -- ori forțat a depune mărtașa reverendă.

Poalele muntelui Simeon, în 19 Aprilie, ziua părintelui Ioan dela peștera vechi, 1900 st. v.

Pavel Bufanu,

preot al mănăstirii ortodoxe române din Valea Călugărilor.

Din cercul B-ujlak.

Cu ocaziunea alegerei de notar cercual în comuna B.ujlak, ținută la 8 Maiu st. n., soartea căsu pe dl Iosif Opriș, în care cercul B-ujlacu, nu se înșeală, pentru că și în Cehelii, unde funcționează vre-o 3 ani, dete dovezi că densusul s'a născut din țărani români, și știe cinstii țărănimea, asemenea și poporul de sub conducerea sa îl iubi mult, așa că în anul trecut îi ridică

FOIȘA „TRIBUNEI POPORULUI.“

CRUCEA.

De câte-ori la cruce
Creștinul se închină,
Și-aminte își aduce,
În zi de patimii plină,
De cel ce-a pătimit
Pe cruce pironit:
De patimii se ușoară,
Durerea-adoarme 'n sinu-i
Și n'ar vră ca să moară...
Căci simte că creștinu-i.

De câte ori sărută
Al crucii mijloc rece,
Dar' unde stă bătută
Iubirea și petrece,
Al păcii sfânt simbol
Intins, de haine gol,
Arzând de focul sacru:
În totul se aprinde,
Iubind; al vieții acru
Ca fagur 'i-se 'ntinde.

De câte ori cuprinde
A crucii brațe 'ntinse

salariul cu 200 fl., dovadă despre amicalitatea și sinceritatea sa.

În ziua de 14 Maiu, în loc cinstit, mulți avuăm întâlnire cu dl Opriș, în Orade, unde-l dorirăm fericire la noul loc, între noi se afla și referentul sedriei orf. din Orade, Udvarhelyi Béla, care e în cea mai intimă lăgătură cu Opriș.

În toată petrecerea cinstită, mai de frunte a fost, când Udvarhelyi mă întrebă, ce zic de Mangra, noul vicar?

Eu i-am zis, că numai acum putem zice că suntem mulțumiți, din buna voință înțeleaptă a P. S. S. Dlui Episcop, când vedem pe Mangra vicar ales și întărit, pentru vicariatul din Orade.

La acestea dl referent infuriat îmi zice: cum așa? căci toată românimea din Orade îl urgisește, și asta o zic, pentru-că dela amicii mei bunți, români, cum e Dr. Duma, etc. am auzit și că e desconsiderat de toți.

I am răspuns: Dle referent! Îndată ce îmi spuni că cine te-a informat despre Mangra, sunt în curat cu lucrul, -- și pentru ca să nu vorbim mult, îți voi spune, dle, că: aceștia au fost contrari și P. S. S.; aceștia formau cu soșii lor un vas, de pe care azi s'a rupt cerul, și nu se vor afla faurii ca să „foroslească“ acel cerc pentru-că să țină doagele vasului putred. -- Dacă numai dela aceia te-ai putut informa despre persoana P. C. S. Mangra, care informație o ții de sfântă, atunci ea aș fi mic pentru a-ți dovedi, că ei numai din indemnul urei și-au spus și te-au informat, -- dar te vei convinge despre contrariul. Te asigur, dle, că nu poți dta să judeci în lucrurile noastre bisericesti, căci suntem departe unit de alții.

La această expresiune mi-a făcut observarea, unde zice:

„Eu sunt maghiar sēcuiu, dar iubesc pe toți aceia, cari din principii de idei pentru fericirea poporului, din care fac parte, își iubesc națiunea. -- Eată eroul din 48 al Dvoastră, Iancu Avram, eu pe acela l' cinstesc și mă închin ideilor lui, care nu din interes bănesc, care 'i era la dispoziție în tot minutul cu satele de mil numai pentru-ca să rețină răzucularea: --pofta de avere a declinat-o dela sine și fu condus numai de dorul ca să vadă poporul român liber și pentru-ca să-i câștige drepturi. Astorfel de idei fiecare om cu conștiență curată trebuie să se închine. -- Și pentru-ce sic aceasta? pentru că și eu aș dori înaintarea națiunii mele, pentru care m'aș jartii în tot momentul.“

Și 'n lungul ei 'și întinde
Privirea, ce-l mai stinsă
De-al vremii viscol greu,
Ce-a îndurat mereu:
Lumină și răsare
În suflet și simțire
Și scapă de perzare
La dreaptă nemurire.

Mă 'nchin și eu la cruce,
Și dulce sărutare
Mereu îl voi aduce,
Și caldă 'mbrățișare.
La umbră-l m'am născut...
Și ea mi-a fost blând scut;
Și ori cât mă am a plînge,
Luptând cu suferința:
Sub cruce se vor strînge,
Că 'n ea mi-am pus credința.

G. Bodnariu.

OMUL.

— Legendă —

„Pe om l'a făcut -- bată-l crucea“:
După-ce Dumnezeu a făcut lumea și toate vietățile și frumșețile din ea, bată-l crucea se sul p'un vîrf de munte și de acolo privi în toate părțile, mirându-se și jude-

Eu la acestea ti zisei: Atunci cei-ce stac pe eroiul nostru Iancu, cu adev- rat au fost oameni fara socoteala.

Sfraindu-se acestea, i-am zis: Die! nu mta nici odata natiunea dtaie, dar ai datorinta ea sa nu apeși nici pe alta natiune, caei numai astfel vei fi omul facut după chipul și asemnarea lui Dzeu. — Pentru aceste ldoi, dacă vin din inimă curată, fără altă intențiune, meriți toată lauda, — nu însă aceia cari îți dădură informație rea despre părintele Mangra, căci asta nu se aștepta dela dênșii, cari au datorința a sprigini in- tererul ce-l pretinde biserica.

Eată deci, până unde am ajuns, de neamul tēu te vinde pe nedreptul străinu- lui, care 'și face judecată și mai infioră- toare de cum în adevăr ar fi.

Pentru că-l urgise pe părintele Man- gra căți-va din clica spartă, nu împoartă, căci mulțimea e cu D-Sa în toate.

A. r.

CREȘTINI BUNI.

Poporul credincios din comuna noastră Săn-Miclăușul-mare, prin Atot- puternicia și îndurarea lui Dumnezeu și prin puterile sale, după-ce se despărțise de ierarchia sērbească, a ridicat o prea frumoasă biserică, o casă dumnezească. — Acolo însă, unde nu mai ajung puterile noastre, Dumnezeu ne trimite câte un creștin bun, cu dare de inimă către cele sfinte și bune, care plinește cele lipsite ale noastre. Intre acești creștini pot numera familia Albu, dintr'ai cărei următori: ved. Maria Albu născ. Bunei și ficele sale Elița măritată Stoicanescu; Elisaveta măr. Raica și Ioana măr. Albu, au dăruit clopotul mare în preț de 3664 cor. 86 fl.; bravul nostru parochian, George Bobernac și soția Varvara au dăruit clopotul mic în preț de 497 cor. 10 fl.

Această faptă nobilă creștinească a dăruitorilor marinimoși, care nu are lipsă de laude, căci ea se laudă pe sine însăși, ne-a umplut pe toți de bucurie și de nădejde într'un

viitor mai bun și mai fericit pentru tinera noastră comună bisericească română, căci fapta aceasta va vesti următorilor nostri, că între noi au fost oameni de inimă gata de jertfe însemnate pentru biserica și nea- mul lor.

Pe lângă mulțămita ținută cu ocaziunea sfințirii clopotelor de sub- scrisul, în numele comunei mele bisericești, primească dăruitorii mari- nimoși și pe această cale ferbinte a mea mulțămită dimpreună cu urarea, ca Atotputernicul Dumnezeu să le dăruească fericire, sănătate și vieată îndelungată, și să le întoarcă înzecit și însutit, pentru jertfa adusă, întru preamărirea numelui Lui.

Săn-Miclăușul-mare, la 1/14 Maiu 1900.

În numele comunei bisericești:

Ioan Popovici, preot ort. român.

Dela sate.

Rectificare. În numărul 84 al pre- țutului ziar „Tribuna Poporului“, în care a apărut: Declarațiunea deslușitoare a subscrierului, s'au strâcurat 2 erori, care nu nu- mai schimbă înțelesul adevărat al cuprinsului ei, dar' lipsesc chiar și propozițiile de pre- dicat, ceea-ce se rectifică astfel:

„Evident fiind deci lucrul, țin să declar etc., și această convingere am primit o și pria deslușirile date mie verbal de către dl Dr. Amos Frâncu și prin declarațiunea mai sus publicată mai înainte de ce aș fi dat eu vre-o declarațiune, ea se completa pria cuvintele „și primită mai înainte“ etc.

Ear' următorul pasagiu: „Întru cât am întrelăsat până acum publicarea declarați- unei de față, aceasta a fost numai o chestie de bună credință, dar' după ce lucrul — nu din vina mea — s'a întors altfel, să-și poată face etc., ea se rectifică prin adaosul întrelăsat din eroare „o public această acum, pentru ca onoratul public să-și poată face o idee clară despre însemnătatea declarațiunii

Glume.

Un medic e chemat de coana Manda, care e bolnavă.

— Te-au apucat frigurile pe ne- gândite?

— Da.

— Cu florii reci?

— Negreșit.

— Dinții îți clănțaneau?

— Nu, pentru-că pe aștia 'i-am pus pe măsuță înainte de a mă culca.

Pagini din istoria României

de G. COȘBUC.

1876—1878.

VII.

Smârdanul și Vidinul.

III.

Vidinul — numit de Români Diul — era cea mai tare cetate a Turcilor dintre câte le aveau ei pe Dunăre

Cât ține Dunărea de la Turnu-Severin până în Marea-Neagră, malul drept e mai înalt de cât cel stâng. Toată Țeara Româ- nească e șeasă pe lângă Dunăre; dar

revocătoare, dati și publicată în Nr. 74 al „Tribunei“.

Tilișca, în 19 Maiu 1900.

Petru Iuga, adm. protop.

În Nr. 69 al „Tribunei Poporului“ s'a dat un raport asupra „Adunării desp. Bogșa în comuna Fizeș“, de un anume „Ferendi- anul“.

De unde scoate Ferendianul neadevărul, că inteligența din loc n'ar fi dat atențiunea cuvenită unui domn membru din comitet, fiind de altă confesiune? — noi nu ne-am gândit la d'al de acestea. Stimă și onoare am dat tuturor membrilor din comitet și dăm întotdeauna, pentru că știm șeopul măreț ce-l au, fără a ne gândi că unul sau altul nu se ține de confesiunea noastră. — Poate că chiar Ferendianul voiește să facă deosebire între domnii membri din comitet, care sunt de altă confesiune, fiind jalus de primirea ce am dat o tuturor mem- brilor, cărora numai cinste și laude li-se cuv ne, — știind cât de mult se jertfesc pentru înaintarea poporului atât în cele materiale, cât și în cele culturale. Mai de- parte scrie Ferendianul, tot în acel raport, că nu ne-am interesa de poporenii de aici, care dau tot înapoi ca rațul — Cine știe de unde a auzit Ferendianul aceasta? Din contră, și pe noi ne doare vōzēnd, că unde au început fizeșenii să ajungă prin ne- ascultarea lor și chiar ei singuri o vōd aceea; dar' se știe, că o comună nu se poate îndrepta într'un minut, ci trebuie timp mai îndelungat. Causa decadenței este faloșia, dar' aceasta a fost la ei de zece de ani și numai de vr'o câțiva ani se vede cât de rău e a fi faloș, adecă de când fizeșenii au mai scăzut în cele materiale. Noi însă ne știm datorința noastră, și până acum ne-am împlinit-o. Ferendianul însă caute să-și țină el de sfânta datorință a desră- dăcina din Baranda lui hainele cusute cu aur, care numai acum își ia începutul și să nu ajungă cei din Baranda ca fizeșenii. — Sperez, că Ferendianul se va mulțumi cu răspunsul acesta deocamdată.

Încēțătorul.

Corul vocal bisericesc din Moșnița aranjează la 18 Maiu (Joia Înălțării) cu ocaziunea hramului bisericii în curtea școalei din loc: Concert împreună cu repre- sentațiune teatrală și joc. Prețul de în-

trare 60 fl. de persoană. Începutul la 9 oare seara. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale jurna- listică. Venitul curat este destinat pentru înființarea unei casine, ale cărei statute dimpreună cu ale reuniunii sunt înaintate la înaltul minister spre întărire, eventual pentru facerea unui prapor la sft. biserică. Comi- tetul arangiator. Programa: 1. Motto, cor bărb. cuartet de N. Popovici. 2. Sere- nada, cor bărb. cuartet de C. G. Porumbescu. 3. Moșul la drum, cor bărb. cuartet de I. Vidu. 4. Trei melodii populare, cor mixt sextet de Val. Magdu. 5. O pățanie, mo- nolog de Antoniu Popp, predat de coristal conducător Vasile Crișmaru. 6. Junimea Parisiană, cor. bărb. cuartet de N. N. 7. Dorule, odorule, cor mixt de Val. Magdu. 8. Săpătorul de bani, comedie în 3 acte de Antoniu Popp. Persoanele: Stefan, plugar cu stare bună: dl Savu Bistriean; Anița, soția lui: Persida Farchescu; Jidanul lipitoare, neguțător ambulant: Iacob Copanș; Un copil de țigan, servitorul lui: Petru Gru- ița; Păcală, vrăjitor și aflătorul locurilor de comori: Vichentie Gruia; Stângaciul, servitorul lui: Ioan Belințian. 9. Marșul cântăreților, cor bărb. cuartet de C. G. Po- rumbescu.

Moșnița, în 9 Maiu 1900 st. v.

Ca distinsă stimă:

George Caba, Inv. dir. pres. corului.

Cas de moarte. Din Cladova (com. Aradului) ni-se scrie: Aureliu Jırca, în- vōțător gr. ort. român pensionat, după un morb mai îndelungat, fiind împărțșit cu sfintele taine, în al 36-lea an al vieții, și 14 al căsătoriei și al serviciului de 17 ani, în 30 Aprilie (18 Maiu) 1900 la 11½ oare din noapte 'și-a dat blândul său suflet în mâinile Creatorului.

Înmormēntarea a avut loc Mercuri în 3/16 Maiu a. c. la 10 oare din zi. Actul funebral l'au îndeplinit preoții: Teodosiu Moșiu, Constantin Purici din Cuvin, Alexan- dru Muntean al lui Vasile, Ioan Miclosi din Covasinți, Nicolae Lungu din Gioroc, Petru Pelle din Miniș Zamfir Conopan și Sava Tămășdan din Pauliș; ear' rēs- punsurile funebrele le au cântat învōțătorii: Dimitrie Popovici, Vasile D. Iiș din Cuvin,

când asupra lucrurilor lui Dumnezeu și, rēuticios, cum e, încep a le critica zicēnd, că una nu-i bine din una, alta din altă pri- cină. În îngâmftarea sa, se apucă și el să facă un lucru mai ales, mai minunat, se apucă a frēmēnta la lut până fu de ajuns, apoi dă a scobi formă în pământ, a pune bot pe bot de lut, a-l netezi cu o lopețică, până, cață-l... și-l numi — om. Dar' nu-l sta bine, căci nu avea cap. Trecēnd p'acolo o măimuză, se uită lung la ea și vōzēndu-o cât îi stă de bine cu cap, după forma ace- leia făc și el cap și ia scurt omul fu mai om... Dă apoi a-l ridica, dă a-l învōța să umble, dar' de unde, în loc să pășească, el se întindea cât era de lung și când se lă- șa, când se împrōșca, căci nu avea ce-î mai lipsia... Bată-l crucea avea lucru mult și se nēcșij; ear' Dumnezeu ridea de sādarnica lui trudă și apropiāndu-se, îl în- trebă. că ce a făcut? ce-l acela? Bată-l crucea îi spuse, că e om; Dumnezeu îl con- vinse, că-l lut și că om nu poate fi până ce-l va da Sfinției Sale. După multă tēr- guială se învōiră astfel: Până va fi viu, să fie al lui Dumnezeu și numai dacă va muri să fie al lui bată-l crucea. Dumnezeu suflă, lutul învia și umblă. ear' bată-l cru- cea rămase uimit și rușinat. De atunci „până omul viu, e al lui Dumnezeu, și al lui bată-l crucea, numai dacă moare...“ G. Bodnariu.

dincolo, pe malul bulgăresc, dealurile se întind până în mal. Ast fel Turcia e apērată despre Dunăre și de riu și de malul înalt și rīpos.

Într'un singur loc malul bulgăresc e mai jos de cât malul românesc, în fața Calafatului nostru. Acolo Turcii nu aveau scutire de dealuri, de aceea au apērat locul acesta printr'o cetate puternică.

Turcii 'și-au ridicat Vidinul mai cu osebite împotriva Austriacilor, cari își găsiră cel mai lesnicios loc de trecere în Turcia pe la Calafat. Vidinul a închis calea Austriacilor, dar a zăpăcit și pe a Rușilor, căci Rușii, de câte ori treceau în Turcia, treceau pe la Giurgiu, ear Turcii din Vidin își adunau oștile în Oltenia și s'asviriiau în coasta dreaptă a Rușilor.

Orașul Vidinului are vre-o 40 de mil de locuitori, cei mai mulți Turci, apoi Bul- gari și alte neamuri. Și Români puțintei.

Cetatea e în malul Dunării, zidită din peatră. Zidurile sunt înalte, groase și trainice, ear despre Dunăre sunt năprasnice la vedere și ridicate din bolovani grozavi, cu deschi- zători ca ferestrele, din cari se ivesc gurile de tun. Pe ziduri, usnt cările turnuri în care se adăpostesc soldați și tunuri.

De giur împrēgiurul zidurilor cetății erau săpate șanțuri adânci și late încât puteau să încapă case întregi în ele. Și cu atăta meș-

teșug era adusă apa dintr'o gāră, în cât la nevoie Turcii dau drumul gārlei, care se vōrsa în șanțuri și le umplea. Așa că, în timp de rēsboiu, cetatea de giur împrēgiur era apērată de un riu curgător.

Dincolo de șanțuri pe câmpie de giur împrēgiur locul e mlăștinos de te scufunzi până în brău și nu te poți apropia de cetate de cât numai pe șosele cari sunt ridicate pe temelii de peatră prin mijlocul mlăștinei. Ear dincolo de mlăștini Turcii își aveau redute pe dealuri, șanțuri cu metereze și alte apērări și întărituri, cu mulțime de oaste, virtă în pământ, și cu tunuri.

De slungul Dunării mai aveau Turcii vre-o zece cetăți, dar ca Vidinul nici una. Și de când o clădiră, nici o oaste dușmană n'a putut-o bate. În ea nu întrase picior de vrășmaș, așa era de puternică.

Vrășmășia noastră cu Turcii de la Vidin a început. Într'însa era, la începutul rēsboiului, Osman pașa; el a asvirlit cea dintăiu ghiulea de tun în Calafat, fără ca noi până atunci să fi arătat dușmănie și gând de bătae.

Pe când băteau Rușii cetatea Nicopolii, Osman a eșit cu oastea din Vidin ca să dea ajutor celor din Nicopol. Și nu sa mai întors, căci a tot mers înainte și s'a înfundat în Plevna.

Antoni Coșia din Miniș, George Stoian din Pauliș, Teodor Muntean din Covasinț și Trifon Dascăl, învățător din loc.

În decursul serviciului funebrel s'au depus pe sicriul răposatului Aureliu Jurca, din partea soției sale și a rudeniilor cununi frumoase, — precum și din partea școlărilor, cari erau conduși de învățătorul Trifon Dascăl din loc cununi de flori naturale.

La finea actului funebrel, preotul Alexandru Muntean al lui Vasile din Covasinț a rostit un frumos și pătrunzător cuvânt funebrel care au stors lacrimi din ochii auzitorilor. — Fie-i răposatului țărna ușoară!

PARTEA ECONOMICA

Vierit.

Calendar.

Pe lângă lucrurile acum obișnuite, nu întrelăsați totăia stropire, ce trebuie făcută până viaa lucră n'a înflorit. Pe timpul înfloririi fereste vițele de clătănari și mai cu seamă de sguđuiri, curmând într'aceea lucrările în vii. După căderea ploilor, apucă-te de lucrările ce vin la rând: curăță, frânge, plivește. Pe mlădițele roditoare lasă numai câte 2—3 foi deasupra strugurului de din sus; rupe virfurile acestor mlădițe, ca strugurii să se desvolte cât mai bine. Înătură mlădițele de prisos. Săvârșește aceste lucrări pe timp liniștit și nouroz, nu în arșița soarelui.

Stropirea viilor.

Doi neîmpăcați dușmani au dat navală asupra viilor în anul din urmă: filoxera și peronospora.

Filoxera, un gândăcel de tot mic, în număr de milioane la fiecare viță, năpădește rădăcinile, sugând toată puterea lor de viață și îmbrăncind cu chipul acesta trunchiul cu frunze și fructe cu tot; astel că la sute și mii de comune din țara noastră n'a rămas decât numele de vii.

Tovarăș al filoxerei este peronospora. Aceasta trăește afară de pământ, pe frunzele și vițele viei. Pe câte o singură frunză se află cu sutele de mii, atâta-s de mici (...Mic, dar' al dracului!...)

Dusă de vânt, peronospora se răspândește mult mai grabnic ca filoxera peste întreagă viaa, peste

toate viile unei comune, și din acestea peste viile comunelor vecine, și așa mai departe. În urmăre cu timp nu vor scăpa de ea nici viile, ce până-acum din norocire au fost scutite.

Un singur mijloc sigur este pentru stropirea ei: stropirea viilor cu apă, în care s'a topit peatră vână și var.

Stropirea se face cu ajutorul unei stropitori îndemnatice ce, spre înlesnire, se poartă în spate (dar' sunt și mai mici, de dus în mână).

Pe an sunt de lipsă 3 și chiar 4 stropiri. Cea dintâi se face înainte de înflorirea strugurilor, în Maiu, a doua pe la sfârșitul lui Iunie, cam pe la Sânziene, ear a treia și la întemplantare a patra, în August.

Zama pentru întâia stropire se face mai slabă, pentru a doua mai tare, și pentru a treia și mai tare. Dacă nu s'ar face astfel, mai mult i-s'ar strica viiei de cât i-s'ar ajuta.

La un juger de vii sunt de lipsă pentru stropirea întâia 3 kgr. peatră vână și 3 kgr. var nestins, pentru a doua stropire indoit și pentru a treia întreit mai mult. Pentru 1/2 jug. numai pe jumătate, pentru mai puțin și mai puțin.

Zama de lipsă la stropit se pregătește astfel: în 10 ferii de apă topim 1 kgr. de peatră vână și 1 kgr. var nestins, sau apoi indoit atâta var stins. Peatră vână de topit se leagă într'o pânzătură, ca să nu rămână din ea părți netopite; ear' varul se stinge deosebi, cu apă mai puțină, pe urmă se străcură ca să nu ajungă în zama de stropit petricele, și peste tot părți netopite. Aceste 10 ferii de zamă ajung la 1/3 parte dintr'un juger de vii. La 1 jug. se cere de trei ori atâta zamă. Ear' dacă s. p. cineva are numai 1/8 jug. de vii, li sunt de lipsă 37 1/2 litre de apă, 37 1/2 deca peatră vână și tot atâta var.

Peatră vână încă nu e scumpă de spăriat. Ea costă cam 35 cr., ear' varul 2—3 cr. kgr.

Stropitoare sunt mari, de dus în spate, cu 10—15 fl., ori mici, de mână, cu 4 fl. Se pot întovărăși 2 până în 3 inși să-și iee una.

Proprietarii de vii să nu se dea înapoi de la a-și cumpăra stropitori și a-și stropi viile, căci fără asta perd înzecit de mult într'un an.

Stropitul e neapărat trebuincios și pentru viile ce se plantează din nou. Încuibată în aceste vii, peronospora le pustiește mult mai îngrabă ca pe cele bătrâne.

Iorgovan.

Legumărit.

Calendar.

Răsădiți pe la sfârșitul lunii acesteia curechiu, călarabe, ș. a., udați bărbătește răsadurile sara și dimineața cu apă domoală. Spre acest sfârșit apa din fântâni e bine să fie scoasă dimineața și să stea în vase la soare ziua întreagă. Pliviți din vreme buruienile cu rădăcină cu tot, până n'au îmbrăncit legumele. Rărește din capul locului cât mai tare morcovii, pătrângeii ș. a. legumi, ca să se desvolte cât mai bine.

Cultivarea cepei.

Ceapa e o legumă căutată, și nu este casă, nici țărănească, dar' nici domnească, la care ceapa să nu-și aibă locul său de frunte în câmară ori pivniță. Pentru aceea bine face cei ce se îndeletnicesc cu cultivarea ei nu numai pe seama casei, ci și pentru vânzare. Căci multe sunt casele, mai ales la orașe (dar' și la sate), cari fie că n'au grădina, fie că n'au timp ori voe, nu o prăsece, de trebuit însă le trebuiește, și așa aleargă la piață și o cumpără. Și ceapa, îngrijită cum se cade, își și răsplătește munca, adesea chiar foarte strălucit.

Deși e cam îndeobște știut, cum se îngrijește această plantă în creșterea sa, dăm totuși unele îndreptări celor ce voesc să aibă o ceapă aievea frumoasă, bună și mare. Despre prăsitul ei nu mai vorbim, căci a trecut timpul, vom atinge mai ales ce e a se face de aci încolo în grădina de legumi la ceapă.

Precum se știe, ea se prăsește din sămânță sau prin răsădirea de ceapoare (arpagică). Cea pusă acum 5—6 săptămâni din ceapoare, e măricică, cea din sămânță e încă tinerică, abia eșită din pământ.

C. a prăsită din sămânță.

Vrând să crească bine, ceapa cea din sămânță, care e încă mititică, acum o grijim să nu o năpădească buruiana, și intrucât undeva ar suferi de lipsă de apă (ceea ce nu va prea

fi în aceste vremi ploioase), apoi o udăm dimineața înainte de răsăritul soarelui, și nu cu apă proaspăt scoasă din fântână ci cu apă statută trasă ca de eri în un ciuber ori bute și lăsată să stea).

Când, peste câteva săptămâni, ceapa va avea două frunze, cam de o palmă dela pământ, o răsădim. Cu cât e mai tinere cu atât se prinde mai ușor. Răsădindu-o însă pe timp secetos, straturile trebuie udade din greu, și în felul acesta ne apucăm de răsădit numai seara după sfârșitul soarelui.

Depărtarea între firele de ceapă să fie cam de o palmă bună, ca se aibă unde crește căpățina. Se pune afund cam de două degete, nu mai mult, căci fiind mai afund răsădită, crește în sus și nu se îngroașe căpățina, ci se face așa numită „cepolă”. Ceapa și după-ce o răsădim atât până se prinde cât și după aceea, trebuie udată mereu pe timp secetos. Udatul totdeauna se face cu apă statută, cât ține primăvara, dimineața înainte de răsăritul soarelui, ear' vara se poate seara după sfârșitul soarelui. Ori de câte ori s'ar ivi buruien, le plivim, ear în urma unei ploii, rescolim și pământul dintre ele cu o săpuță anume făcută, ori în lipsa acesteia cu o cutură.

Nici o dată însă să nu săpăm ceapa pe timp de secetă ori înainte de a fi plivit buruienile de printre ea.

Cea prăsită din arpagică.

Se prăsește ceapa și pusă dintr'una, din cepe măruntă (arpagică).

Cei ce voesc ceapă mare, frumoasă, pentru vânzare, o prăsece mai ales din arpagică; aceea e acum măricică, de sădit nu se mai sădește, căci s'a pus de-adreptul la depărtarea de lipsă.

Peste vară o îngrijim tocmă ca și ceapa prăsită din sămânță, și din arpagică prăsim cepe mai mari ca din sămânță. Ear' de voim ca să prăsim cepe aievea deosebit de mari, n'avem decât să le udăm mereu cu must de gunoiu (urină). În cazul acesta însă cepele trebuie folosite peste vară, căci nu stau spre a fi păstrate pe iarnă.

(„B. E.”) G. Maican.

El a lăsat în Vidin o oaste de 12.000 de oameni cu multe tunuri, cu hrană de ajuns și cu toate ce trebuie oștirii, pe vreme îndelungată. Căpetenia oștirii era un izet-pașa, om iute și cu inimă, un bărbat ca și Osman de îndrăzneț și de hotărât.

El și-a întărit redutele pe de laturile cetății și a rinduit oaste prin satele de prin regiur. Satele apărute cu tunuri și cu pedestriime, erau așezate așa: pornind din malul Dunării, din josul apei, Nazir-Mahala, apoi mai încolo Tatargie și Novoselu, mai înainte Rupcea și Rainovcea; tot înainte de cealaltă parte a orașului spre Răsărit, Smărdan și Inova și ajungând earăși pe malul Dunării, în susul apei, Capitanovcea și Ceșelu.

IV.

A cincia zi de Crăciun toată tabăra de pe Lom s'a pus în mișcare. Oștirea cea din frunte s'a desfășurat înainte de Vidinului.

Cel dintâi sat întărit cu redute și apărut de multă turcime, era Nazir-Mahalaua. După cât se știe din știrile iscoditorilor noștri, într'acest sat erau trei mii de pedestrași cu șese tunuri și cu vr'o două sute de călăreși. Era cu puțință, să fie mai mulți.

Des de dimineață, într'o Joi, oștirea noastră porni pe trei drumuri spre Nazir-Mahala. Dorobanții din Dolj cu două tunuri se furisară pe lângă Dunăre, ca să isbească satul din partea dreaptă, dorobanții din Brăila și din Râmnic, ajutați de cei din județul Olt cu șese tunuri, porniră spre stânga. Aceștia aveau să ocolească satul și să închidă drumul spre Vidin, pe unde puteau să fugă Turcii.

La mijloc, pe șosea, înaintau spre sat dorobanții din Mehedinți, cei din Argeș și un regiment de linie.

Lupta aveau să înceapă cei din partea stânga. Dar aceștia având să facă drum lung, până să ocolească pe departe satul, au întârziat.

Dorobanții din Dolj, cei din dreapta, au tot așteptat să audă tunul la stânga, în dosul satului, ca să se asviră pe Turci. Căci așa era porunca, să nu dea navală spre sat până n'or auzi tunul în dosul satului. Neauzindu-l însă, din pricina întârzierii dorobanților brăileni, au gândit că poate tunul a dat semn de începere și ei nu l-au auzit. În credința aceasta, au înaintat prea tare și de-odată s'au pomenit în focul Turcilor.

Îndată ce i-au zărit pe ai noștri, Turcii au început să bată cu tunurile în ei. Doljenii n'au răspuns, ci dându-se puțin îndărăt

s'au adăpostit într'o vălcea și nu știau ce să facă. Se mirau, că n'au auzit tunurile românești, nici la mijloc pe șosea, nici la stânga.

Cei din stânga, cum am spus, au întârziat, căci aveau de făcut un drum lung și anevoios. Cei din mijloc, au pornit însă iute. S'au desfășurat pe șosea în chip de ochitori, Mehedințenii în frunte, Argeșenii pe urmă, ear îndărăt în șiruri de navală oștenii de linie. Ei, cu tunurile gata să bată, au tot înaintat; au ajuns până în marginea satului, dar n'au văzut măcar un fes turcesc. Din pricina aceasta ei n'au tras că tunul, căci n'aveau în cine, și nu puteau să bată ca să nu încear pe ai noștri pe cei din dreapta și din stânga, cari ar fi crezut, auzind tunurile, că s'a început lupta. Și afară de aceasta, toți aveau porunca să nu intre în foc, până n'or auzi tunul nostru la stânga.

Intr'un târziu l'au auzit.

Brăilenii și Râmnicenii, îndată ce-au ajuns în dosul satului au fost văzuți de Turci cari au început să-i trăsnească. Tunurile noastre au început să răspundă și toată dorobanțimea s'a asvilit spre Turci.

Când au auzit tunul, Mehedințenii de la mijloc au navalit pe șosea spre redutele turcești, în pas alergător. Tot într'acești vremei cei din dreapta, Doljenii, cari atâta așteptau, ieșiră din vălcea și o luară la fugă cu baionetele pe pușcă spre redute.

Iși biți din trei părți. Turcii din redute n'asteptară lupta cu baionetele; ieșiră din sat și de prin șanțuri cu multă grabă și cu mare neorânduială, apucând-o la fugă spre Vidin. Doljenii au fost cei dintâi cari au intrat în sat și prin redute, luându-le în stăpânire, implantând pe ele steagul regimentului întâi de dorobanți. Au găsit prin sat corturi, haine, plumbi, ghiulele, făină, puști de ale Turcilor. Numai tunurile și-le-au scăpat Turcii, ducându-le cu ei.

Lupta însă nu era sfârșită. Turcii din Vidin auzind tunurile, au ieșit din cetate ca să vie întru ajutor celor din Nazir-Mahala.

Dar ai noștri de peste Dunăre, de la Calafat i-au văzut. Și i-au lăsat să iasă la larg, i-au lăsat să se desfășoare pe șosea și când i-au văzut ajunși într'un loc mai neted, au început să-i bată cu tunurile. Batalioanele turcești s'au zăpăcit, risipindu-se, dar mergeau înainte. În drum au fost însă împinate de cei ce fugiau din Nazir Mahala și atunci făcându-și toți spaimă s'au întors, și au rupt o cu toții la fugă spre Vidin.

Regimentele noastre intrară prin șanțurile cucerite și și așezară tunurile prin redute în locul celor turcești și începură a trombi acum de adreptul în cetatea Vidinului, care se vedea la vr'o câți-va kilometri.

Festivitățile de instalare ale

Protopresbiterului Buziașului

Ioan Pepa.

Opidul Buziaș, acum sediul protopresbiteratului, ca loc de băi, avut-a multe și mari festivități, dar festivități bisericesti speciale, ca instalarea protopresbiterului Ioan Pepa, de când există constituția noastră biserică, n'a avut.

Clerul, învățătorimea și poporul, până și mlaștile școlilor române, în număr foarte însemnat, în entuziasm și cu demnitate au găsit a serbători la fața locului actul de instalare; frații Buziașeni la îndemnul ce li s'a dat, au făcut tot ce numai s'a putut, iar harnicul lor învățător Ioan Ciurciu, a fost în toate mâna dreaptă a căpeteniilor lui inițiatori.

Biserica era frumos decorată; deasupra porții dinspre mează noapte, pe care intra publicul, era inscripțiunea: *Bine ați venit*, iar la poarta dinspre apus, pe unde a intrat noul mire al ei, era inscripțiunea: *Bine ești cununat cel ce vine întru numele Domnului.*

Școala era decorată cu portretul Prea S. Sale D. lui Episcop Nicolae Popa aflat într-o girandă mare de verdeață cu inscripțiunea: *Văzu-um lumina c a ad' v'rată.*

Tot Buziașul era în plină serbătoare

Conform programului, Duminică la 6^{1/2} ore dimineața, imponentul banderiu de călăreți și peste 80 de trăsură pleacă spre locul de întimpinare a comisarului consistorial Dr. George Popoviciu și a protopopului Ioan Pepa și la 8 oare ajung în comuna hotărânică a protopresbiteratului, *Sinersig*. Ajunși aici, publicul dinspre Buziaș, cât și Prea onorabil domni Protopresbiteri Amintii, însoțit de vestitul chor al Lugojenilor, sau cum s'am mai numi al lui Vidu, veniți din spre Lugo, cari în calea lor au fost întimpinați și de chorul plugarilor din Hodos, s'au protopresbiterul Aurel Drăgan, într-o frumoasă vorbire salută pe comisarul consistorial și pe noul protopresbiter, la care salutarea, comis. consist. a răspuns cu cuvinte de mulțămire.

Se pune apoi cortegiul în mișcare spre Buziaș în ordinea de mai înainte, luând locul al doilea careta în care se aflau: comisarul consistorial cu noul protopresbiter.

Intrarea în Buziaș a fost imponentă. Grupul de public în toate colțurile străzii principale, care duce la biserică, ferestrelor caselor îndesate de privitori. Cortegiul a trecut printre spalirurile de pompieri veterani militari, români și germani, școlari și scolarice peste 300 la număr din comuna Buziaș, Racovița și Silagiu și printre banda municipală instrumentale de băieți, cari au intonat marșul „*Deșteaptă-te Române*”, toți în uniforme frumoase.

În fața bisericii era postat chorul vocal-mixt al plugarilor din Hodos cu vrednicul său conducător, învățătorul George Crăciun, saluând cu o cântare prea frumoasă, iar septagenariul preot local, părintele Nicolae Iancovicu, cu o cuvântare foarte potrivită a salutată pe noul mire al bisericii. În fine au fost salutați în numele școlărilor și școlărilor prin drăgălașa fică a învățătorului Ciurciu predându-i un frumos buchet de flori. Părintele protopresbiter a răspuns emoționat, iar după acestea s'a făcut intrarea în biserică, dar numai pe lângă bilet de intrare, deoarece-ce nici o biserică mult mai spațioasă n'ar fi putut cuprinde atâta lume.

S'a început apoi sf. liturghie pontificală de Prea On. dn. comisariu consistorial, asistat de părintele protopresbiter Ioan Pepa, adm. protop. Aurel Drăgan și de preoții: Nicolae Iancovicu, din loc, Ioan Barbos din Bacșul-turcesc, Ioan Chișozan din Chevergul-mare, Ioan Gherga din Iclod și simpaticul diacon Dure din Lugo. Cântările liturghiei le a executat chorul Lugojenilor condus de dl Vidu strecând admirațiunea publicului, cum numai chorul Lugojuului, al lui Vidu poate să facă. La momintele principale ale sf. liturghii, societatea militară română a dat salve de puscăture.

După priceasnă, cap de operă, dl comisariu consistorial, după ce cetește actele consistoriale referitoare la actul de întărire și instalare, ține în fața publicului o predică, cum e'ar' numai un protopop al Lugojuului poate, prin care introduce pe noul protopresbiter predându-i gramata arhierescă și cheile bisericii pe lângă învățătorii întemeiate pe învățăturile apostolilor. Din cuvântarea aceasta, care sperăm a fi publicată în „Foia Diecesană”, întreg publicul, cler, învățătorime, inteligență și popor au luat și cuprins multă învățătură și toți, cari au ascultat-o și pătruns, s'au întors acasă cu

simțăminte mai religioase, cu mai multă credință în puterea bisericii pentru prosperarea neamului nostru. Poporul a erupt în „să trăiască”, când dl protopop a primit însemniile din mâinile comisarului consistorial. La această cuvântare a răspuns apoi dl protopop Ioan Pepa în cuvinte foarte alese, cu voce puternică și cu demnitatea recerută, asigurând pe toți, că s'ei va implini chemarea după toate așteptările bisericii sale Poporul a erupt în „să trăiască”.

După liturghie ambii protopresbiteri au făcut vizite la onorașorii din loc, e'ar' după aceea imediat a avut loc în salonul de cură al băilor, prezentarea înaintea noului protopresbiter a clerului și a învățătorimeii sub conducerea dlui Drăgan, comitetul parohial și economii sub conducerea episcopului din Vucova.

Banchetul a avut loc în pavilionul băilor la 2 și jum. p. m., la care au luat parte 10 persoane, între cari și fibirul Ioșif Unger, un ampoliat loial și drept, care și la întimpinare a luat parte, protopopul rom. catolic, secretarul domeniului religios Szürü notarul comunal etc.

Toastul prim l'a ținut comisarul consistorial pentru Monarch al doilea protopopul Pepa pentru P. S. Sa dl Episcop, al treilea adm. Drăgin pentru comisarul consistorial, apoi Ioan Marcu pentru protopopul Pepa, Inv. Ioan Ciurciu pentru Drăgan, adv. Ioan Nedelcu pentru oaspeții străini, adv. Pavel Jurma pentru preoțime și învățătorime, apoi secretarul Szürü mulțămind pentru atențiunea dată oaspeților.

Toate toastele au fost întimpinate din partea corului Lugojan cu „*Mulți ani!*”

Telegramele sosite la adresa instalatului protopop s'au citit la banchet prin dl Ioan Marcu. Din Caransebeș au telegrafat dnl: Ilie Curescu și Patriciu Drăgălin, din Mehadia, unde a fost până acum protopopul, din Bozaviciu, din ambele aceste locuri telegramele acoperite cu mai multe subscrierii. Din Bocșa dela dnl Dr. Ștefan GoDean, jud. reg. Dr. Aurel Oprea și Ioan Budințean, advocați; tot din Bocșa Mihail Panaiot, director de bancă; din Reșița: preotul David Terfloga, din Orșova: familia Magdescu, din Lugo; adv. Prostean, din Verșeț; adv. Dr. Tepeșneag, din Nicolint; preotul Anton Popoviciu, din Cernăuți; teologul absolut Dimitrie Cioloca.

Seara la 8^{1/2} oare a avut loc concertul dat de chorul mixt al plugarilor din Hodos sub dirigența vrednicului învățător George Crăciun. Punctele din program au fost pe deplin executate și respătite din partea publicului cu frenetice aplauze. După concert a urmat jocul până în zori de zi.

Nu pot încheia acest raport, fără a constata, că laudatul cor al Lugojenilor, precum și cel din Hodos, au contribuit mult la înălțarea festivităților, e'ar' fruntașii noștri bărbăți Lugojeni: Dr. Ștefan Petroviciu Dr. George Dobrin, Dr. Dem. Florescu, cari au participat cu corul la instalare, au dovedit, că sunt vrednici de iubirea și încrederea Românilor. A mai făcut bună impresiune participarea dlui protopop Ioan Pinciu a dlui aser. cons. Traian Barzu și a dlui profesor și redactor Dr. Petru Barb.

Onoare lor!

D-zeu bunul să ajute noului protopresbiter Ioan Pepa, bărbat în floarea vieții, cu ambițiune și frumoase aspirațiuni, să ridice — precum festivitățile de instalare au ridicat — prestigiul bisericii și neamului nostru din părțile Buziașului spre folosul tuturor și mângâierea sa proprie. Amin!

Unul care scrie adevărul.

Răsboiul buro-englez.

În vreme ce oștirile engleze pretutindenea merg înainte, fără vr'o piedecă mai mare, fiindcă Buri înadins nu vreau să între încă într'o luptă nouă cu Englezii, până-ce nu se știu la un loc de tot adăpostit, o parte din armata generalului englez Buller e'ar' așă p'ăp'it-o. O trupă de-a lui adevărat trimisă ca să spioneze locurile: a fost atacată de câțiva Buri, cari au nimicit dintre Englezii o întreagă companie, așa că abia câțiva înși au putut scăpa cu viața.

Așa se vede, că Buller nu e în stare să țină rânduială în oștirea sa și nu știe să-și învețe nici pe oficerii săi la chibzuință.

Abia acum, târziu deja — după-cum spune o telegramă — s'a trezit și generalul Buller să înștiințeze trupelor sale, că o nouă trupă de Buri din Transvaal a năvălit în Natal și a ocupat Laing-nekul.

După știrile din Pretoria, Buri au hotărât să se apere aici până la cea din urmă picătură de sânge. Comandantul lor, Bota, despre care Englezii scosese vestea că a fost prins, a strins oștirea multă acolo și a întărit bine orașul.

Londra, 24 Maiu. Buri s'au ciocnit cu Englezii lângă Nebtu. Lupta, care a fost destul de aprinsă, s'a sfârșit cu înfrângerea Englezilor; ei au pierdut 9 morți e'ar raniți sunt 13.

Noutăți

Arad, 25 Maiu 1900.

La loteria pentru Casa națională din Sibiu se pot câștiga: o foarte frumoasă garnitură de masă cu o jardiniară mare, 2 jardiniere laterale, 2 platouri pentru bomboane, 2 girandole și 12 tacâmuri complete, toate de argint, în preț de 10.000 coroane; o broșă și cercei de briliante, în preț de 3000 coroane; o garnitură de argint pentru teș și cafea, cu masă în preț de 1000 coroane; 2 girandole de argint, în preț de 1000 coroane; o agrafă, un colier brațete, broșe, corfiș, fiecare în preț de 500 coroane; brațete, broșe, o corfișă de argint sulfată cu aur, o jardiniară aurită, un orologiu și lanț de aur pentru bărbat, 2 oroloage și lanțuri de aur pentru femei, fiecare în preț de 200 coroane; 4 corfișe, 2 părechi de sfeșnice, 2 doze pentru ținut zahărul, 2 țigăre în etuiuri, toate de argint, fiecare în preț de 100 coroane, și încă o multime de alte obiecte (doze, broșe, brăne, ace de cravată, brațete, etc), fiecare în preț de 50—100 coroane. Terminul sortirei câștigurilor e 31 Maiu st. n. Losuri se capătă la biroul Asociațiunii în Sibiu și eventual încă la câte va bănci și librării românești. Un los, cu care se poate câștiga câștigul principal de pildă, în valoare de 10.000 coroane, costă numai 1 coroană.

Un oficer de poliție în temniță. Înainte cu câțiva ani, un cavaler anume Keller Elemér ducea marele rol de oficer de poliție la orașul liber-regesc Arad, unde, sigur, pe mulți o fi reglementat, dar pe sine însuși nici odată nu s'a știut. Din acest post a fost alungat, și pentru multe escrocherii, iregularități și defraudări a fost urmărit de mâna legii, care până acum, oricât l'a curentat, nu l'a putut da de urmă. Acum însă a fost prins în Soroksar, și în starea cea mai desolată a fost escortat la Arad și așezat în temnița de aici. E abia de 42 ani.

Plănsori. Din Comoriște (Banat) ni-se scrie o lungă corespondență plină de jalbe în contra învățătorului de-acolo. Estragem din ea următoarele: Incântat de rezultatul și de farmecul, cu care s'a produs în seara de Sf. George corul vocal din Cacova (100 coriști) sub conducerea tinărului și harnicului învățător de acolo dl Coc, — un șeran din Comoriște s'a gândit, — ascultând acel concert, — la comuna sa natală, unde înainte cu câțiva ani, și-au ales și ei un învățător (dintre trei concurenți) în persoana dlui Alexa Jim, care li a făcut atunci promisiuni, că va ave priceperea și inima bună pentru a le instrui și conduce corul, ce exista și atunci, la alegerea lui. Comoriștenii însă au rămas — zice — numai cu promisiunile. Ba încă și mai rău. Căci învățătorul Jim, îndată ce a venit în comună, s'a pus pe lucru să desfinteze corul, în loc să l'ridice și să-l conducă la bun sfârșit. Văzând aceasta oamenii, și îndeosebi coriștii, s'au mâhnit foarte. Fără cor însă dînșii n'au vrut să rămână. S'a ales unul dintre coriști, Bucur Miu și acesta a condus și conduce corul. La Paștile din 8 stau însă dirigentul Miu a trebuit să fie în Chereș și să instruiască un cor nou, și așă Comoriștenii au rugat pe dl Coc să-l conducă dînșul, cel puțin în așteptarea s'arborării. N'a vrut să-l conducă dl Coc, și așă Comoriștenii au rămas cu ceașă de învățător Jim.

Pe lângă toate piedecile ce l'a-au pus însă, corul nostru, mulțămînt preotului nostru Ioachim Dabici, există încă și azi. Ne pune pe gânduri acum numai faptul, că bunul nostru preot, care până acum a fost inima noastră, e pe cale de a se duce dela noi în altă parohie. Bun cum este însă, dl părinte vrea să ne lase corul asigurat și pe temeiul solid. Ni-a prelucrat un proiect de statute și astfel în Duminica Tomii, după sf. liturghie, la care a cântat corul nostru vocal, dînșul ne-a intrunit în mare număr la casa comunală, unde ne-am constituit în bană înțelegere și pe temeiul statutelor. Învățătorul nostru nici nu s'a arătat între noi nici la această constituire. Ceea-ce acum mai ales ne pune pe griji este, că și dirigentul nostru Bucur Miu, care de 6 ani conduce corul fără nici o remunerație, anul acesta a fost asentat, deși de două-ori a fost găsit neap pentru miliție, și astfel îl perdem și pe dînșul. Nu știm ce se va alege atunci de corul nostru. — Tot cam în acest chip suntem noi de nemulțămînt cu dl învățător și în școală și în biserică; e'ar' școala de repetiție, deși e obligat nici nu vrea să țină. Iși are, ce-drept, oament fruntaș, cari îl spriginesc și ei în lucrurile neplăcute nouă, și aceștia îl laudă chiar prin for. — Noi însă cu dragoste îl sfătuim pe dl învățător Jian: să-și lase năravul de până acum; să-și facă datornițele de învățător cu trudă și desinteresare, și atunci noi Comoriștenii cu toții îl vom lauda și prețui. Altfel, înzădar îl laudăm prin fol neamurile sale, câtă vreme noi mai bine îl cunoaștem și știm cum este.

Un Comoriștean.

Noul notari români. Zilele trecute s'a ținut aici examenele de notari comunali cu 8 candidați din comitatul Aradului. Șeșe înși au trecut examenul cu succes, e'ar doi au să-și ceară norocul altădată. Între cei șeșe cu diplomă, trei sunt Români. Romul Popescu din Nadăș, Sever Mateaș din Fakert și Dușan Cradigati.

Căsătoriile la Români bucovineni. Foia „Deșteptarea” din Cernăuți scrie următoarele: Români noștri se însoară foarte des cu copile din neamuri străine, adevă cu Ruște, Polece, Nemțoaice, ba chiar și cu Jidance e'ară copilele noastre sunt silite a merge și ele după străini. Aceasta este o mare primejdie pentru neamul nostru. Cine se incurcă cu străinul, acela nu mai are noroc în casă. Copiii se cresc în limbă străină și se perd pentru neamul nostru. Pe de altă parte trece și averea românească în mâinile veneticilor. Este așadar datoria fiecăruia din noi a ne feri de căsătorii cu străinii. O casă, în care se bagă străinul, e pângărită. Avem o multime de dovezi, cari ne arată că aproape totdeauna astfel de căsătorii sunt cele mai nenorocite.

Posta redacției.

George Bou, Jabuca. S'a înțeleg, că poeziile populare le publicăm cu plăcere. Așa și pe ale D-Tale, îndată ce le vine rîndul.

Tosa Voicșu, Pustiniș. Trimite-ne poezii auzite din popor.

P. Dirlea, B. Iacu. Să vedem întâiu articolul.

ULTIME STIRI.

Manifestul Ligei.

Comitetul central al Ligei din București a scos un manifest, prin care denunță lumii calte prigonirile și nedreptățile ce se fac Românilor din Ungaria din partea autorităților ungurești. Insistă îndeosebi asupra aafacerii cu fondul lui Iancu și cu prigonirile pentru încoronarea mormentului marelui nostru erou și a prigonirilor îndreptate contra dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Editor: Aurel Popovici-Barciannu.
Red. respons.: Ioan Russu Șirliannu.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

423 8-48

IN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichș, Bihor, Oănad, Caraș-Severin, Țișiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15-50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de împrumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de împrumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4¹/₂ și 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 220-8

Szűcs F. Vilmos

ARAD, F6-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Cercati și Ve veți convinge!!

Că în „PRAVALIA“ ce și-a deschis Fabrica însoțirii călțunarilor din Arad în palatul „Minorităilor“ strada bisericii (Templom-uteza.) Veți găsi tot felul de ghete trainice, de calitate excelentă, fason elegant și cu prețuri ieftine încât on. public nu mai este expus se cumpere cu bani scumpi fabricațiuni slabe din străinătate.

Asortiment bogat de papuci plűș, pentru dame.

Comandă după măsură se primesc și se execută prompt.

Ne rugăm pentru spriginul binevoitor al On. public, pentru ca să putem valora această nisuință a noastră și ca în acest chip să fie ajutați micii industriași ai orașului nostru.

Cu toată stima:

Dirrecțiunea însoțirii.

434 7-

A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

1.) „Amicu Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul — — — — —	„ 1.— „
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul — — — — —	„ 2.— „
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, prețul — — — — —	„ —80 „
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, prețul — — — — —	„ 2.— „
5.) „Principiile politicele“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu —prețul — — — — —	„ 4.— „
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul. — — — — —	„ 2.50 „
7.) „Răsboiul pentru neatărare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului	„ 1.20 „
Prețul „Coroanei“ — — — — —	„ 1.60 „
8.) „Din vremuri apuse“ — de Judita Secula născ. Truția — prețul — — — — —	„ 1.— „
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul — — — — —	„ 1.— „
10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul: — — — — —	„ 3.60 „
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț: — — — — —	„ 1.60 „
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. Preț. — — — — —	„ 5.— „
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, preț — — — — —	„ 1.50 „
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz prețul —	„ 1.20 „
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și srbători. Pe lângă acestea mai conține imoase priceșne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2-3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	

La comanda să se mai adauge de fie-care op 10 fileri spese postale.